

Ο 'ΚΟΠΑΝΑΤΖΗΣ,,

'Υπάρχει ο' όλες τις εκδηλώσεις του πολιτικού βίου' μ' μέσα στο στρατό βρισκόμαστε την πιο συγκεντρωμένη μορφή του. Είναι άραγε η πειθαρχία και οι στρατιωτικοί κανονισμοί που κάνουν περισσότερο καταφανή την παρουσία του στο στρατό ή η επίμονη παρακολούθηση και καταδίωξη του από τα όργανα της ύπηρεσίας; 'Ισω και τα δύο. 'Αλλ' ως τον εξετάσουμε κι' ως δοήμε το πρόγραμμα, τα κόλπα του και τις συνέπειές των.

Παντού και πάντοτε παραδοχεί την ευκαιρία. 'Έχει συγκεντρώσει και διαθέτει μοιροπολιακά την πονηριά ο' όλες της τις μορφές. Κατά τις περιστάσεις γίνεται καπάτσος, κουτολόνηρος, κακομοίρης ή βλάκας. Στην άγγασία ή στις ασκήσεις πρώτη του δουλειά είναι να ψυχολογήσει τον επικεφαλής. Τον ζυγίζει, τον υπολογίζει καλά και αν νομίσει ότι τον τουμπάρει γίνεται ο' έξυπνος, ο' καπάτσος, ο' θρασύς, ο' παντογνώστης. 'Αν οι υπολογισμοί του έχουν αντίθετο πόρισμα, τότε γίνεται κακομοίρης και κουτός.

Παντού και πάντοτε έναν αντικειμενικό σκοπό έχει. Να το σκάσει. Και για την επίτευξη του σκοπού του εκμεταλλεύεται κάθε περίσταση και περίπτωση χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα.

Για σόλες λέει ο' αξιωματικός να βγούν. Πρώτος. Για' αλλαγή ιματισμού. Πρώτος. Δεν διατάζει να πή ψευτιές ή να προσποιηθή ότι δήποτε αρκεί να γλυτώσει έστω και την σουνή δική. Στο συσσίτιο και σε κάθε διανομή πρώτος στην γραμμή. Στη δουλειά πάντα τελευταίος και βραδυπορών. Γι' αυτόν δεν υπάρχουν υποχρεώσεις, αλλά μόνον δικαιώματα και απαιτήσεις. Είναι το παράσιτο της μονάδος. Δεν διατάζει να καταρακώθη την αξιοπρέπεία του, αρκεί ν' αποφύγει την δουλειά. Δεν διατάζει ακόμα στην προσπάθεια της πραγματοποιήσεως της κοπάνας του να οδηγήσει τον εαυτό του στο συχνό γι' αυτόν καταφύγιο της... Καλλιόπης και να παραμείνη εκεί έστω και ώρες ολόκληρες για ν' αποφύγει την σύλληψή του από τα όργανα της ύπηρεσίας.

Μά όταν όλα τα παραπάνω κόλπα του δεν πιάνουν, τότε καταφεύγει στο τελευταίο. 'Αρρωσταίνει. Ξέρει απ' έξω όλες τις αρρώστειες με τα

συμπτώματά τους. 'Η φυσιογνωμία του είναι γνωστή στους γιατρούς και τ' όνομά του βρίσκεται κατ' επανάληψιν γραμμένο στο βιβλίο ασθενών του Λόχου.

Μά εκτός απ' αυτά ή όλη κοπανατζιδικη δράση του τον έχει κάνει πασίγνωστο σε όλους σαν κάλπικη δεκάρα. Με ασυτηρότητα τον ατενίζουν οι ανώτεροί του, με ύποψία υποδέχονται τα όργανα της ύπηρεσίας κάθε του βήμα. Με αγανάκτηση τον απολέρουν πάντα οι συνάδελφοί του και ά-

ποκτά μόνον τον θαυμασμό των κατώτερων στο είδος του.

Συχνά ή διαγωγή του αυτή, τον οδηγεί στο πειθαρχείο ή σε άλλες ποι- νές, μ' αυτό δεν αρκεί για να τον κινή να απάρνηθή την ειδικότητα. Το έχει γίνει έξις πλέον και δεν μπορεί να λυτρωθή απ' αυτήν. 'Ασυ- νείδητο τον λέν οι συνάδελφοί του, απείθαρχο τον χαρακτηρίζουν οι ανώτεροί του. Βάρος της γής τον ονομάζω εγώ.

στρ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΖΑΡΙΦΗΣ



Ραδιοσταθμός Μάρκου: Και τώρα θ' ακούστε τον 'Υπουργό μας ο. Κουρίλα.

ΣΚΗΝΕΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ

ΑΕΡΑ...

1943. 'Η σκηνή στην Πλατεία Διοικητηρίου στη Θεσσαλονίκη.

'Ένα γερμανικό αυτοκίνητο με λιγυώδη ταχύτητα έρχόταν από τον 'Αγιο Δημήτριο προς το Βαρδάρι. 'Ένα άλλο, Ιταλικό, ανέβαινε με μεγάλη επίσης ταχύτητα από την Μεγάλου 'Αλεξάνδρου. Ξαφνικά φρενάρησαν και οι δύο πόρτες των αυτοκινήτων άνοιξαν με βία και οι δύο οδηγοί πετάχτηκαν έξω άγριοι.

Ρομπότ και άκαμπτος ο' γερμανός, μά γεροδεμένος κι' ο' Ιταλός. Και αρχίζει ένας περιεργός κανγιάς μεταξύ τους, ένα ύβρεολόγιο, στη γλώσσα του ο' καθένας.

Τρίγωνα έμεις που βρισκόμαστε ένδιαφέρον το θέαμα είχαμε μαζευτεί για να

«σπάσουμε πλάκα». Ξεφώνιζαν δυνατά 'Ο Γερμανάρας βλέποντας ότι ο' Ιταλός δεν έννοούσε να υποχωρήσει, σταμάτησε για μία στιγμή, έσφιξε τα χείλια του και έτσι που ήταν φάτσα με 'φάτσα του φώναξε: 'Δέρα!!!

Στο άκουσμα της λέξης ο' Ιταλός τάχασε για μία στιγμή, σταμάτησε και μετά μ' ένα άπλοτομο πήδημα, σαν κνηγνημένος χάθηκε στ' αυτοκίνητό του και χάθηκε προς τον 'Αγιο Δημήτριο, ενώ έμεις ξεραθήκαμε στα γέλια για το κατάντημα των δύο «συμμάχων».

στρ. Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΤΗΝ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ Η ΕΛΛΑΣ ΕΔΩΞΕ ΤΗΝ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΙΚΗΣΕ

Είναι αλήθεια πώς άφ' ότου ο άνθρωπος εκλογικεύοντας την φύση άρχισε να γράφει την ιστορία του πολλές χρονολογίες, καταχωρήθησαν με χοντρά γράμματα μέσα σ' αυτή, Χρονολογίες άλλες γραμμένες μ' αίμα και άλλες με φως που αποτέλεσαν σταθμούς στην πορεία του ανθρώπου και των λαών προς την πρόοδο και τόν πολιτισμό. Ανάμεσά τους υπάρχει στην ιστορία μιας μικρής χώρας κάποια μέρα που μιλά για έναν αγώνα. Για έναν αγώνα που δεν ήταν μονάχα δικός της, που δεν τον έζησε μόνο ο λαός της και που για την έκβασή του καρδιοχτύπησε ολόκληρη ή ύψηλιος. Στην ιστορία αυτής της χώρας, που δεν είναι άλλη άπ' την ΕΛΛΑΔΑ υπάρχει μια μέρα, που σ' αυτήν σηροίχθηκε και κριόθηκε ή σωτηρία ή ο εξανδραποδισμός ολόκληρου του πολιτισμένου κόσμου. Κι' ή μέρα αυτή είναι ή 28η Οκτωβρίου 1940. Αυτή ή μέρα έπρεπε να γίνει χαλύβδινο χέρι και να σταματήσει τόν καταχρητή στό δρόμο του για τόν νουά.

Κι' ή μικρή Ελλάδα πολέμησε. Και νίκησε. Οι έχθροι της έμειναν άναυδοι, έκστατικοί, περιδεείς. Κι' οι φίλοι της ύψωσαν τη σημαία της στους ιστούς των. Η μικρή Ελλάδα έταπεινώσε και σύντριψε μια πανίσχυρη Αυτοκρατορία και έδωσε πρώτη στους αγωνιστές της Έλευθερίας και τού Πολιτισμού την πρώτη Νίκη και τόν πρώτο θρίαμβο. Έμπόλεμοι και ούδέτεροι Λαοί, έψαλλαν τόν Έθνικό μας Ύμνο και τόν Άλβανικό Έπος μέσα στις Βουλές των Συμβάτων μας, χρησιμοποιήθηκε σάν σύμβολο και θούρο της πίστωσης για την τελική Νίκη. Καίγεται ή ύψηλιος με τη λέξη Έλλάς. Είναι «μαγική» λέγει ο Καναδός Πρω-

θυπουργός, που συγκλονίζει τούς τίμους, τούς ήθικούς και τούς ήρωες.

Όσοι πίστεψαν ότι είναι δυνατόν να λυγίσουν οι ήρωες αυτής της ήμέρας γελάστηκαν. Σέχασαν πώς ήταν οι Έλληνες. Σέχασαν την ιστορία της Ελλάδος, τούς άγώνες της, τις θυσίες της. Γιατί οι Έλληνες δεν άντιστάθηκαν στόν άτιμο έπιδρομέα έτσι όπως έτυχε. Γιατί οι Έλληνες δεν έτάχθηκαν στόν τεράστιο αγώνα της έλευθερίας με άγνοια των συνεπειών που ήταν ένδεχόμενο να άντιμετωπίσουν. Διότι οι λαοί που ζέφουν στις κρίσιμες ώρες της άνθρωπότητας να διαλέγουν τόν δρόμο της τιμής και τού καθήκοντος δεν νικάνται ποτέ. Η Ελλάδα βρέθηκε και πάλι στό δρόμο των περωμένων της κι' ο Θεός θέλησε στην πιο κρίσιμη αυτή στιγμή της ιστορίας της Έθνικής συνεδήσεως με επί κεφαλή τού Έθνους ο άειμνητος Βασιλιάς Γεώργιος που χάραξε τόν δρόμο και οδήγησε την Ελλάδα στή δόξα και τόν στεφάνωμα της Νίκης.

Άπ' τα έπουράνια ή θεία μυσταγωγία των άγγέλων έξύμνησε τη μεγάλη Σου Νίκη, αινία Έλλάς. Σέ, ή χώρα της Λευτερίας και των θαυμάτων. Σέ, που άπειρες φορές αγωνίστηκες και θυσίαστικες να σώσεις την άνθρωπότητα. Νικήσες και θά νικάς πάντα κι' ή δόξα Σου θά κυκλώνη τη γή και θά οβήνη την βουλημά και την άδικη όσο και καταραμένη δύναμη των έχθρών σου, όποι-οι κι' άν είναι, όπουδήποτε κι' άν βρισκονται. Υπήρξες, είσαι και θά μείνη; αινία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΡΦΙΑΤΗΣ
Πρότυπος Λόχος

ΧΡΟΝΙΚΟ ΕΠΟΣ ΑΓΟΡΙΟΥ

(Συνέχεια άπ' την 9 σελίδα)

βράχος και μια άγκαλιά χρώματα έπάλυνε τόν τόπο. "Ένας άνεμος έτρεχε κι' είτανε κεί μολόχος κι' άσφοδέλοι και παπαρούνες και λαλέδες που σαλεύουν στό χάδι του. "Ένα ζούδι πετάχτηκε. "Τι είναι νυφίτσα μάρμπ' Άστρή;" "Υστερα έγινε θάλασσα και μια όμορφη γαλάζια βάρκα μέσα στό νερό. «Μελιό λέει ο Γισάκης πώς γίνεται και φουσκώνει τόν πανί δίχως άέρα;» Κάτω, ο πάτος είναι καθαρός, σάν γυάλι, και τή ψάρια γλυστράνε μέσα στά πράσινα φύκια. Πάνω άπ' τη βάρκα πέρασε ένα κοπάδι κάτασπροι γάροι.

Μια μουσική ήρθε από μακριά. Κι' ο κάθε της ήχος έφτανε δυο και δυνατότερος, ώπου έγινε βροντή και καταγίδια. Και τόν φεγγάρι ήρθε ολόκληρο μέσα στή σπηλιά. Τότε χύμησε ο μικρός Γισάκης πάνω άπ' τόν τσαμλίκι

και τις έλιές, κι' έπειτα στό χωριό κι' έπειτα στις πλατειές θάλασσες και στά βουνα και στους κάμπους. Στά χέρια του κρατούσε κεραυνούς κι' είχε φτερά στά πόδια. Κι' είταν ντυμένος με τή στολή τού μάρμπ' Άστρή. «Στρατιώτη!» Φώ'αζε μια φωνή. «Στρατιώτη...» άντιλάλησε ο βράχος και τή φάραγγια της χώρας.

Όταν βρήκανε οι χωριανοί τόν Γισάκη τήν άλλη μέρα, όρμημένοι από τή διαίσθηση της καυμένης της Μελιός, τόν παιδί αναπαύουσαν άνάσκελα, καταμει στή σπηλιά, μ' όρθάνοιχτα μάτια. Στό λιγόν του πρόσωπο είταν χυμένη μια γλυκειά μεράδα κι' ένα χαμόγελο χάραζε τόν παγωμένο του χέλι. Μά όλοι κατάλαβαν. Και τόν κράτησαν μέσα στις πικρές κορδιές τους μαζί με μια γλυκειά συλλογή, έναν ήλιο με λάμψη παραμυθένια. Άπιστευτο κι' ολότελα μακρινό, όνειρο πές. Τήν παρθενία τού νέου φυτού. Τή μπροντζίνη δόση στό άρχιπέλαγο. Τήν Άλβανία.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΒΟΥΣΒΟΥΝΗΣ

ΑΝΑΝΗΦΟΝΤΕΣ

Πολύπαθη Πατρίδα μου
γλυκειά Έλλάδα!

Δέξου με όπως τόν ληστή και Σέ στόν Γολγοθά Σου, έμένα τόν κομμουνιστή, όπου για τή δεσμά σου έδούλεψα φανατικά στό πρόσταγμα τού Σλάβου

Κι' όπως τόν άσωτο παιδί ο στοργικός πατέρας τ' άγκάλιασε ολόχαρος να τόν ζεστοκοπήση γυμνόν σάν τώδε να γυρνά σ' Αυτόν μετανοιωμένο έτσι και Σέ Πατρίδα μου συχώρνα τόν παιδί Σου που άθελα σου πρόδωσε ώ; τώρα την τιμή Σου!

Και δός μου πάλι τ' όπλο μου να πιά να πολεμήσω να βαφτιστώ μέσ' τή φωτιά τόν αίμα μου να χύσω για να ξεπλύνω τή ντροπή που νοιώθω να με πνίγη όταν πληγές στά σπλάχνα σου ο Σλαβισμός άν. ίγει.

Ι. Α. ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ
Άντ'ικής



Έρμημος βαρές και μόνος...

ΠΩΣ ΠΕΡΑΣΑ ΣΤΗ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟ

(Όμιλεϊ ὁ ἀφυπηρετήσας στρ. ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΟΚΚΑΣ

(Μὲ ἀληθινὴ συγκίνησι ἀναδημοσιεύουμε ἀπ' τῆ Ἐφ. «Φωνὴ τῆς Θεσσαλονίκης» τῆς 12-9-1948 ὁμιλίαν τοῦ ἀφυπηρετήσαντος σκαπανέως μας ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΟΚΚΑ. Ἀποτελεῖ καταπέλτη διὰ τοὺς ἀνέστερους συκοφάντες τοῦ νηιοῦ κομμουνιστᾶς καὶ ἐπιβράβευσι τοῦ Ἐθνοφελοῦς ἔργου μας)

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ὠμίλησε δημοσίᾳ εἰς Ἡγουμενίτσαν ἐνώπιον πολυπληθεστάτου ἀκροατηρίου ὁ ἐκ Μακρονήσου ἐπανελθὼν στρατιώτης Λάμπρος Κόκκας μὲ θέμα: «Πῶς πέρασα στὴ Μακρόνησο». Παιδὶ ἀγράμματο, ἀλλὰ καὶ Ἕλλην φανατικὸς, δὲν ξεύρει νὰ εἰπῇ ψεῦδη καὶ ὠμίλησε μὲ τὴν γλῶσσαν τῆς ἀληθείας.

Δὲν θὰ σχολιάσωμεν ἡμεῖς τὴν ὁμιλίαν του, ἀπλῶς θὰ τὴν παραθέσωμεν διότι νομίζομεν ὅτι ἀξίζει τὸν κόπον νὰ διαβαστῇ ἀπὸ ἐκείνους ὅπου δὲν τὴν ἤκουσαν.

Ἴδου τί ἀκριβῶς μᾶς εἶπε τὸ παραπλανημένο Ἑλληνόπουλο.

Ἐξοχώτατε Κε Νομάρχα, Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ ὅπου ἐλάβατε τὴν καλωσύνην νὰ ρηθῆτε νὰ ἀκούσετε αὐτὰ τὰ ὀλίγα λόγια ὅπου θὰ σᾶς εἰπῶ. Κατάγομαι, ὅπως ὅλοι σας τὸ ξέρετε, ἀπὸ μιᾶ φτωχιά οἰκογένεια καὶ ἔζησα καὶ ζῶ καὶ ἐγὼ καὶ οἱ γονεῖς μου μὲ τὸν κόπο μου καὶ μὲ τὴν τιμιότητά μου. Δυστυχῶς τὰ χρόνια τῆς τριπλῆς κατοχῆς ἢ κακοδαιμονία καὶ ἡ φτώχεια μὲ ἔκαμαν νὰ χάσω τὸν ἴσιον δρόμον καὶ νὰ παραστρατήσω μέσα στὴν κόλαση τοῦ κομμουνισμοῦ γιατί ἐπίστεψα πῶς ἔτσι μπορῶ νὰ σωθῶ.

Ἐχοντας τέτοιες ιδέες ἐπῆγα καὶ κατετάγηνα στὰς 28 Φεβρουαρίου πού μᾶς πέρασε στὸ στρατὸ ὅπου ἐκλήθη ἡ ἡλικία μου καὶ κατατάχθηκα στὸ 68 τάγμα ἐθνοφρουρᾶς στὸ Φιλιάτι καὶ ἔμεινα ἐκεῖ χω-

ρὶς νὰ μοῦ δώσουν ὅπλον ἐνάμιση μῆνα. Ἀλλὰ ἡ Πατρίς βλέποντας τὸ κακό μου παρελθὼν μὲ ἔστειλε εἰς τὸ Γ' Τάγμα Σκαπανέων, εἰς τὸ Ἐθνικὸ αὐτὸ Πανεπιστήμιον.

Ὅταν ἐπῆγαινα γιὰ τὴ Μακρόνησον ἔτρεμα διότι μᾶς εἶχαν εἰπεῖ ὅτι ἐκεῖ εἶναι βασανιστήρια, ξύλο, ἰησιῖς, φυλακὴ, κόλαση, μᾶς ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ σύντροφοι ὅτι εἶναι ἡ Μακρόνησος. Ὅταν δὲμοις ἐφθάσα στὴ Μακρόνησον ἔμεινα ἔκθαμβος, ἐκατάλαβα ὅτι εἶμαι Ἕλληνας καὶ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου τίς ψευτιές ὅπου μοῦ ἔλεγαν οἱ σύντροφοι. Ἄναψε τὸ αἷμα μου καὶ ἤρθα ἀμέσως στὸν ἑαυτὸν μου ὅταν εἶδα ὀκαλισμένα ἐπάνω στοὺς βράχους μὲ μεγάλα γράμματα «Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγὼν» Πίστις Νίκη» «Μᾶς ὀδηγοῦν τὰ κατορθώματα τῶν προγόνων μας» «Ἡ Ἑλλάς εἶναι ἰ-

δέα γιὰ αὐτὸ δὲν πεθαίνει» «Τὸν Παρθενῶνα» «Μὲς στοὺς αἰῶνες οἱ Παρθενῶνες θὰ μείνουν σύμβολα τρανὰ, γιὰ νὰ φωτίζουν καὶ νὰ θυμίζουν τὴ δόξα του; παντοτεινά». Ἐνόησα τὸ βάρσθρον στὸ ὅποιο εἶχα ὀδηγηθῆ καὶ ὑποσέθηκα ἀμέσως στὸν ἑαυτὸν μου νὰ γυρίσω στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Πατρίδος ἀπὸ τὴν ὁποίαν μὲ εἶχε κλέψει ὁ κατηγορημένος κομμουνισμός.

Ἡ Μακρόνησος εἶναι ἔνα νησί 14 χιλιόμετρα περιέπου καὶ εἰς αὐτὸ ἔμεινα μὲσα σὲ μεγάλες σπηλῆς 3500 ἄνδρες. Ἐμείνα στὴ Μακρόνησον πέντε μῆνες καὶ τώρα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπελύθη καὶ ἤρθα στὸ σπῆτα μου, καὶ ἐπειδὴ πολλὰ λένε γιὰ τὴν ζωὴ ὅπου περνᾶμε στὸν τόπον αὐτὸ ὅπου εὗρήκαμε τὸν ἑαυτὸν μας καὶ γινήκαμε πραγματικὰ ἄνθρωποι Ἕλληνες, γι' αὐτὸ θὰ σᾶς εἰπῶ καὶ ἐγὼ, σᾶς ὀρκίζομαι ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς μου, ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὴν Μακρόνησον εὗρήκα τὴν ζωὴν ὅπου εἶχα χάσει, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς παραστήσω τὴν ἀγάπην ὅπου ἔτρεφαν οἱ ἀξιωματικοὶ μας γιὰ μᾶς, πάντοτε μᾶς ὠμίλουν μὲ εὐγένειαν καὶ μὲ καλοὺς τρόπους, εἶχαμε καθὺ βράδυν θέατρο καὶ κινηματογράφον, φαγητὸ ἔτρώγαμε ὄμοιο καὶ καλλίτερον ἀπὸ τὸ συσσίτιον τῶν στρατιωτῶν.

Ἐγὼ σὺν παλαιῶς κομμουνιστῆς εἶχα κάθε λόγον νὰ τὰ βλέπω μὲ τὰ μάτια τοῦ ἐχθροῦ ἀλλὰ τὰ μάτια μου ἀνοῖξαν καὶ κα-

τάλαβα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ὅπου ἐπῆγα στὴ Μακρόνησον διὸ μὲ ἐγελοῦσαν οἱ διαφωτισταὶ τοῦ ψεύτικου καὶ προδοτικοῦ κομμουνισμοῦ καὶ ὅτι σὺν Ἕλληνας πρέπει νὰ ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα μας καὶ νὰ θυσιάσω γι' αὐτὴν ἂν τὸ καλέσῃ ἢ ἀνάγκη. Αὐτὰ τὰ λέγω γιὰ νὰ τὰ μάθῃ ὅλος ὁ κόσμος καὶ οἱ πρόην σύντροφοί μου καὶ νὰ σωφρονισθοῦν καὶ αὐτοὶ ὅπως ἐγὼ καὶ νὰ μὴ πιστεύουν τὰ ψέματα τοῦ κομμουνισμοῦ ὅπου ἔχει σκοπὸ νὰ καταστρέψῃ τὴν πατρίδα μας.

Εἶμαι υπερῆφανος διότι εὗρήκα τὸ δρόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Πατρίδος μέσα σ' αὐτὸ τὸ μεγάλο Ἐθνικὸ Πανεπιστήμιον πού λέγετε Μακρόνησος καὶ συμβουλεύω κάθε παραστρατημένο Ἕλληνα νὰ ἀνοῖξῃ τὰ μάτια του καὶ νὰ γυρίσῃ στὸ δρόμον ὅπου τὸν φέρνῃ στὴ δόξα καὶ στὸ μεγαλεῖο τῆς Πατρίδος.

Μόνον μὲ ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν θὰ ἴδωμεν καλλιτέρας ἡμέρας καὶ ὄχι μὲ ψευτιές, μὲ φόβους, μὲ καταστροφές, μὲ μίσην.

Τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος εἶναι μεγαλεῖον δικό μας καὶ ἂς ἀναφωνήσομεν.

Ζήτω ἡ ἀθάνατη Ἑλλάδα.

Ζήτω ὁ Ἐθνικὸς Στρατός.

Ζήτω ὁ Βασιλεὺς Παῦλος Α'.

ΑΠ' ΟΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Ήμουν στρατιώτης στο 'Αλβανικό μέτωπο. Ή έδρα του Τάγματός μας ήταν στο 'Αλβανικό χωριό Σπατάνη. Τά πάντα έξω είχαν βάλει την λευκή τους στολή. Έκανε κρύο δυνατό. 'Ο ουρανός όμως ήταν κατακάθαρος.

Ξάφνου ακούγεται η φωνή ενός αγγελιοφόρου του Τάγματος. «Συνάδελφε, πάρε έναν άλλον μαζί σου και παρουσιάσου στον κ. Ταγματάρχη».

Χωρίς άλλη κουβέντα, βρισκόμαστε να κι' οι δυο κλαρίνα μπροστά στον κ. Ταγματάρχη. «Διατάξτε». Μας κοίταξε από την κορφή έως τα νύχια, σαν να ήθελε να καταλάβη τη σκέψη μας. Δίπλα εκεί καθόταν ένας 'Αλβανός, βουβός διότι δεν έγνώριζε την 'Ελληνική. Με τις ερευνητικές του ματιές παραπαθούσε από τις χειρονομίες να καταλάβη περί τίνος έπρόκειτο.

— 'Ακούστε παιδιά μου, θα εκτελέσετε μια αποστολή αρκετά σοβαρή και με εμπιστευτικό περιεχόμενο. Πάρτε λοιπόν αυτό το φάκελλο και με οδηγό τον 'Αλβανό αυτόν να πάτε στον κ. Ταγματάρχη που βρίσκεται με το Τάγμα του άριστερά μας και εις απόστασιν 3 ώρων και να του το έγχειρήσετε αυτόπροσώπως.

Πήρα το φάκελλο και τον έτοποθέτησα προσεκτικά «σαν κόρη οφθαλμού» εκεί που έπεφτε. 'Αφού κατετοπίσθη ο 'Αλβανός, πού θα μας οδήγη από έναν ύμοσθνή του πού γνώριζε την 'Ελληνική, χαιρετίσαμε και βγήκαμε έξω.

Ήταν ή ώρα 11 και 30' μ.μ. 'Αλμπανές άιντε. Μπροστά λοιπόν ο 'Αλβανός και κατόπιν έμεις, πήραμε το μονοπάτι πού θα μας οδήγησε στο χωριό πού βρισκόταν το Τάγμα. 'Υστερα από 2 1/2 ώρων πορεία πλησίασαμε στο χωριό και εις απόστασιν 200 μ. περίπου. Έκει σταματήσαμε για να προσανατολισθούμε. Μέσα στην ήσυχη νύχτα δεν άκουγόταν τίποτε άλλο, παρά ο βαρύς κρότος δύο πολυβόλων, πού από τον κρότο τους καταλάβαμε ότι το ένα ήταν έχθρικό και το άλλο δικό μας. Στο χωριό επικρατούσε ήσυχία. Χίλιες δυο σκέψεις περνούσαν από το μυαλό μας: 'Αραγε στο χωριό είναι δικοί μας ή είναι 'Ιταλοί; Μήπως πάθουμε καμιά δουλειά; 'Αραγε ο 'Αλ-

βανός είναι άνθρωπος έμπιστος; 'Εάν όμως δεν ήταν έμπιστος θα μας τον έδινε ο κ. Ταγματάρχης ως οδηγό; Αυτές τις σκέψεις κάναμε διαν τέλος πήραμε την απόφαση να στείλωμε τον 'Αλβανό να ρωτήσει στο χωριό αν είναι δικοί μας ή έχθροί. Με χειρονομίες και διάφορα λόγια δώσαμε στον οδηγό μας να καταλάβη τι θέλαμε από αυτόν. Πήρε το δρόμο και σιγά—σιγά έφτασε στο πρώτο σπίτι, ενώ έμεις αλλάξαμε θέση και περιμέναμε με 14 μάλιστα στον έρημο, τό τι θα άπογίνη. 'Υστερα από μερικά λεπτά της ώρας ο 'Αλβανός γύρισε φωνάζοντας: Γκρέκο. Γκρέκο. Με προσφιλές και πάλι, φθάσαμε στο χωριό. Έκει μας οδήγησε ένας συνάδελφος έξω από αυτό σε δυο απομονωμένα σπίτια εις απόστασιν δέκα λεπτών της ώρας. Μας πήγε σ' ένα δωμάτιο πού ήταν ένας 'Ανθυπολοχαγός. Τι θέλετε παιδιά; Θέλωμε να δοθε με τον κ. Ταγματάρχη. Και γιατί; Έχουμε να του δώσουμε κάποιο φάκελλο.

Χωρίς άλλες διαδικασίες μας παρουσίασαν στον κ. Ταγματάρχη, του δώσαμε

το φάκελλο και ξαναγυρίσαμε στο χωριό, ξελαφρομένοι πλέον από το βάρος της εθύνης.

Μας οδήγησαν σ' ένα σπίτι για να ξεκουραστούμε και να στεγνώσουμε τα βρεγμένα μας. 'Ο οδηγός μας πήγε σε κάποιο συγγενικό του σπίτι με την πρόθεση να μας συναντήσει τό πρωί. 'Ο οπιτονοικοκυρής μας έδέχθη με καλοσύνη. Μας φάνηκε περίεργο πού μιλούσε την 'Ελληνική. Άναψε φωτιά και καθήσαμε γιάλιο μαζί του. Πενάται παιδιά; Δέν μπορούσαμε να πούμε και ψέματα. Έάν βρίσκεται κάτι...

Μας έφερε ψωμί και τυρί και τρώγοντας μας έλεγε ότι τα 'Ελληνικά τα έμαθε από ταξείδια πού έκανε στη Θεσσαλονίκη.

Την άλλη μέρα στις 8 τό πρωί με τον οδηγό μας γυρίσαμε και πάλι στον Ταγματάρχη μας.

— Κόρμε Ταγματάρχη ή διαταγή σας έξετελέσθη!

στρ. ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Ο ΠΟΘΟΣ ΕΝΟΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΗ

'Ο Μορβάς καταλήφθη από τον ήρωα 'Ελληνικό Στρατό. Οι θρασυόδειλοι 'Ιταλοί όποσθοχωρούν άτάκτως. 'Ο Στρατός μας προελαίνει. Τό Τάγμα μας περνει την κατεύθυνσή του προς ενάντηση του έχθρου. Περάσαμε από μια άκρη του κάμπου της Κορυτσάς και βαδίζαμε τώρα ένα άνηφορικό δρόμο πού μας οδηγούσε σ' ένα χωριό πού βρισκόταν σε λίγη απόστασιν από μας. 'Όταν φτάσαμε κοντά στο χωριό άκούσαμε τις κομπάνες της 'Εκκλησίας να κτυπούν χαρμόσυνα. Τότε καταλάβαμε ότι τό χωριό κατοικείται από 'Ελληνες χριστιανούς. Οι κάτοικοι της Πολένας — έτσι ονομάζεται τό χωριό — έπλημμύρισαν τους δρόμους. Άνδρες, γυναίκες, γέροντες και παιδιά, μας υποδέχθηκαν με ένθουσιώδεις ζητωκραυγές και χειροκροτήματα. Χαρά και συγκίνηση μας κατέλαβε. 'Ο Παπάς, ο Πρόεδρος και ο Δάσκαλος του χωριού παρακαλούσαν τον Διοικητή μας να παραμείνουμε για να μας φιλοξενήσουν. Δέν ήταν όμως δυνατόν. Έπρεπε να συνεχίσουμε την πορεία μας. Στις έπίμονες όμως παρακλήσεις των προσώπων του χωριού διέταξε ο Ταγματάρχης μας να ξεκουραστούμε για λίγο στο προαύλιο της 'Εκκλησίας. Έκει λοιπόν ο Πρόεδρος του χωριού έλεγε στον Ταγματάρχη μας τά εξής:

— Κόρμε Ταγματάρχη. Έχω να σας διαβιάσω τον διακαή πόθο του γέροντα πατέρα μου, ο οποίος δεν πρόφτασε να αισθανθί την χαράν αυτήν την όποιαν έμεις σήμερα αισθανόμεθα. Πρό τριών ημερών, δυστυχώς πέθανε. Στις τελευταίες του στιγμές μου έλεγε τά εξής: «Παιδί μου δέν θα προλάβω να δώ τη Λευτεριά, ούτε και τον άπελευθερωτή 'Ελληνικό μας Στρατό. Γιαυτό θέλω να

διαβιάσω; την τελευταία μου έπιθυμία εις τον Διοικητή του τμήματος πού θα φέρη τη Λευτεριά στο χωριό μας. Να στείλη έναν από τους ήρωάς του να πυροβολήση τρεις φορές πάνω από τό μνημα μου να άκούσω και να αισθανθώ τη Λευτεριά. Ζήτω ή 'Ελλάς».

Στό άκουσμα της έπιθυμίας αυτής του 'Ελληνα Πατριώτη δλους μας κατέλαβαν ρίγη συγκίνησης. Τά μάτια όλων μας υγράνθηκαν. Περισσότερον δέ του γέρον Ταγματάρχη μας Γερογιάννη. Διέταξε την έκτέλεση της έπιθυμίας του άθάνατου νεκρού, ή όποία έξετελέσθη.

Κατόπιν συνεχίσαμε την πορεία μας για τό καθήκον.

στρ. Μ. Χ.

ΕΛΛΗΝΕΣ

“Όλοι στ' άρματα
Διά να σώσωμεν την
Πατρίδα

Με σύνθημα ή
στην ζωή 'Ελεύθεροι
ή στον τάφο δοξασμένοι

(35)



Λοιπόν πού λές συνάδελφε και τώρα πιά κάαααθωμαι.

Η ΠΙΣΤΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Μέσα στο διάβα των αιώνων τα διάφορα Έθνη εξελίσσονται, αναπτύσσονται και προοδεύουν με διαφορετικούς θεομύθους το καθένα με διαφορετική νεοσφία και διαφορετικά ήθη και έθιμα.

Το Έλληνικό Έθνος κατώρθωσε παρά τις μόρες που τό βρήκαν και τις απειλές των βαρβάρων, να φτάσει αυτόουσιο μέχρι σήμερα, ή δε Έλληνική ιστορία είναι ή πιο μακρά και πλούσια που υπάρχει. Θά δίνη δέ πάντα στους ανθρώπους τα ευγενέστερα και ύψηλότερα διδάγματα.

Ο Έλληνικός λαός γνωρίζει να έκλέγει πάντοτε και να ένστερνίζεται κάθε τι τό ανώτερο, τό ανθρωπιστικό, κάθε τι που να τον βοηθήσει να νικήση τά γήινα, να άνεβή σε ανώτερο επίπεδο προόδου και πολιτισμού, και να γράψη ένδοξες και λαμπρές σελίδες στην ιστορία του. Γνωρίζει να αγωνίζεται στην ιστορική του πορεία με παντοεινόν σύμμαχο τις αιώνιες πνευματικές αξίες, τις αναλλοίωτες Χριστιανικές αρχές. Γιαυτό και πάντα βγαίνει νικητής.

Μιά ματιά στην ιστορία, απ' τους αρχαίους χρόνους ως την εποχή μας, τό δείχνει καθαρά. Ακόμα και στην προχριστιανική κλασική εποχή οι Έλληνες διαματούργησαν χωρίς στό θρησκευτικό πνεύμα που τους διέκρινε και τη λατρεία του θείου. Τι κα' άν δέν είχε ακόμα ο Χριστιανισμός πάνω στη γη; Τό άθάνατο Έλληνικό πνεύμα είχε κατορθώσει από τότε να συλλάβη την ουσία του θείου, του ύπερφυσικού, και γι' αυτό στη μάχη του Μαραθώνος, των Θερμοπυλών, των Πλαταιών ο Έλληνας πολεμιστής πολεμούσε γενναία ύπερασπίζοντας τους ναούς και βωμούς της πατρίδος του, πιστεύοντας πως έτσι κάνει τό θέλημα των Θεών.

Κι' όταν εμφανίστηκε ή Χριστιανική διδασκαλία έσπευσε να ένστερνισθή άμέσως τα διδάγματά της, δικαίως δέ λέγεται ότι ή Έλληνική γλώσσα μαζί με την

Έλληνική παιδεία υπήρξαν οι πτέρυγες διά των οποίων ο Χριστιανισμός μόρφωσε να πετάξη πάνω από τον κόσμο και να τον καθυποτάξη.

Αργότερα βλέπομε τους Χριστιανούς στρατιώτες του Κωνσταντίνου έμπνεωμένους και δυναμωμένους από τό λάβαρο με τό σύμβολο της νίκης, τον Σταυρό, να όρμουν άκάθεκτοι και να συντρίβουν και την τελευταία αντίσταση της ειδωλολατρίας. Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος με τον στρατό του πριν ξεκινήση για να απελευθερώση την Μικρά Ασία από τους βαρβάρους κατορθώνηκε στό ναό της Αγιά—Σοφίας και προσευχήθηκε, με τη δύναμη δέ που πήρε κατώρθωσε να διασκορπίση τους έχθρους και να απελευθερώση τις Έλληνικές έπαρχίες. Όσο για τά χρόνια της Τουρκοκρατίας είναι πανθομολογούμενο ότι ο Έλληνικός λαός κατώρθωσε να διατηρήση τον ένθιμομό του επί τόσους αιώνες χωρίς στή Χριστιανική πίστη και την έκκλησία με τους άγνους παπάδες—δασκάλους. Τό ίδιο ιερό σύνθημα ήλέκτριζε και τους αγωνιστές του 1821 και φλόγιζε τά στήθια τους, οι όποιοι άγωνίζονταν, καθώς οι ίδιοι έλεγαν, για του Χριστού την πίστη την άγία και για τη; πατρίδος την ένλευθερία. Ο Κολοκοτρώνης έγραφε: Ο Θεός υπέγραψε την ένλευθερία της Ελλάδος και δέν θά πάρη πίσω την ύπογραφή Του. Αλλά ως μη άνατρέχουμε μακρυνά. Σήμερα κλείνουν όκτώ χρόνια απ' όταν άρχισε να συντελείται τό θαύμα της Αλβανίας 28 Οκτωβρίου 1940. Ένας σταθμός στην Ιστορία την Έλληνική, με και στην πανανθρώπινη Ιστορία. Ένας φοτοβόλος φάρος ένλευθερίας που στήζει τά σκοτάδια της σκλαβιάς και της κτηνώδους βίας. Ένα σύμβολο που κλείνει μέσα του τις ευγενέστερες, ήρωικότερες και φηραιότερες έκδηλώσεις της Χριστιανικής Έλληνικής ψυχής. Όσαδήποτε έγκώμια κι' άν λεχθούν, όσοι ήπο-

τε ήμνοι κι' άν τραγουηθούν, θά είναι άδύνατο να άποδώσουν την πραγματικότητα. Και τόυτο γιατί ότι συνέβη εκεί πάνω στα θρυλικά Βορειοηπειρωτικά βουνά ήταν άπλούστατα ένα θαύμα. Μικρή δύναμη ή Ελλάδα άριθμητικώς, μεγάλη Εύρωπαϊκή δύναμη ή Ιταλία. Και όμως. Αν και είναι μικρή σε έκταση και σε πληθυσμό, είναι όμως μεγάλη άκατανίκητη, σε ψυχική γενναίότητα και άντοχή. Αποδείχτηκε για μία άκμα φερά ότι τό πνεύμα κικά την ύλη. Έδώ πάνω, έγραφαν οι Έλληνες φαντάροι από τό μέτωπο, μάς φυλάει ο Χριστός και ή Παναγία. Πλήθος όβριδες Ιταλικές πέφτουν γύρω μας. Μά κανένας μας δέν παθαίνει τίποτε. Και πραγματικά έβλεπαν όλοφάντα την έπέρβαση της Υπερμάχου Θεοτόκου, την Όποίαν πολλοί όρματιζόνταν πάνω στη μάχη, όλόλαμπρη να προστατεύη τό Στρατό μας, και γι' αυτό ή πίστη τους ήταν ξαναγεννημένη, ζωντανεμένη. Ένα πνεύμα ίθαγνισμοδ, αούθεσίας και άφθαστου ήρωϊσμοδ, ένα πνεύμα χαράς και ερήνης μέσα στον όκειανό του πυρός και τη βροχή του σιδήρου κυριαρχούσε στις καρδιές όλων. Προσευχόταν, έψαλλαν, έξομολογούνταν, ένκοινωνούσαν. Ζούσαν σαν χριστιανοί. Η πνοή του Αγίου Πνεύματος ζωογονούσε την Έλληνική ψυχή. Όλοι με την βαθύτατη πίστη στό Θεό, με την άπόλυτη πεποίθηση ότι ή Υπερμάχη Στρατηγός τους οδηγεί, προχωρούσαν από θριάμβο σε θρίαμβο.

Αυτήν την ίερή κι' εύλογημένη στιγμή τά βλέμματα κι' οι καρδιές των Έλλήνων, γεμάτα εύγνωμοσύνη και θαυμασμό είναι στραμμένα προς τά Ήπαιρωτικά βουνά. Εκεί στους πορφωμένους βράχους και στους χορταριασμένους τάφους που κανένα καντήλι, δέν κοίει σήμερα, με που ή εύλάβεια του Έθνους σαν αύρα δροσοργή εκεί διαρκώς θά πνέη, εκεί ως στρέψουμε κι' έμεις τις σκέψεις μας και τις καρ-

διές μας. Ας σταθούμε με θαυμασμό και σεβασμό μπροστά στους τάφους των ήρωϊκών αδελφών μας, και από τά βάθη της ψυχής μας ως τους δώσαμε με άπόωση: ότι ή θεία τ υς δέν θά πάη χαμένη, ότι δέν θά προδώσουμε τον άγώνα τους, ότι θά τον συνεχίσουμε με την ίδια όρμη, με την ίδια άποφασιστικότητα με τά ίδια ιδανικά. Γιατί και σήμερα ο ίδιος άγώνας γίνεται. Και σήμερα για τά ίδια ιδανικά αγωνίζεται τό Έθνος με όλόκληρο. Για τό Χριστού την Πίστη και την ένλευθερία της Πατρίδος. Αντιμετωπίζουμε καινούργιους Ιταλούς και Γερμανούς, νέους ύλιστάς, πιο φοβερούς. Ματαία όμως άπειλούν οι έχθροι μας να ξεθεμελιώσουν την Χριστιανική μας Πίστη. Θά συντριβούν. Γιατί μέσα στό βάθος της Έλληνικής ψυχής κρύβεται κάτι δέ άνεκτιμητό, τό παντοδύναμο τό άκατάβλητο, ή Πίστη που θαυματουργεί. Ξέχασαν τη συντριβή της Ιταλίας τό 1940 που ξεκίνησε από τις ίδιες σκοτεινές δυνάμεις της βαρβαρότητας και της κτηνώδους βίας. Τό θαύμα της 28ης Οκτωβρίου έπαναλαμβάνεται. Και στόν γιγάντιο σημερινό άγώνα, στέκει υπέρμαχος, μεγάλος στρατηλάτης ή Θεοτόκος.

Εμπρός λοιπόν για να δημιουργήσουμε την Ελλάδα της αύριον. Εκείνη που θά δείξη άλλη μια φερά στην ανθρωπότητα τη δύναμη του Εθαγγελίου και θά άνάψη και πάλι στην Οικουμένη τό φως του Έλληνικού και Χριστιανικού πολιτισμού.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΤΕΛΟΣ

ΠΙΣΤΕΥΩ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΟΠΩΣ ΠΙΣΤΕΥΩ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

(87)

ΠΩΣ ΠΕΡΑΣΑΜΕ ΤΟΝ ΑΨΟ

Τά πράγματα δείχνουν καθαρά πώς αβριο θάχουμε μάχη. Κατά τό σούρουπο μάς μοίρασαν τρόφιμα και πυρομαχικά. Ένα όγδοο κουραμάνας, πέντε σύκα, μισό κύπελο κονιάκ και 75 φουσίγιαστόν καθένα. 5 κιβάτια πυρομαχικά γιά κάθε πολυβόλο και... ενίσχυση άπ' τό 13ο Σύνταγμα.

Σάβηκαν λοιπόν τά ψέμματα, θά τόν περάσουμε έπί τέλους τόν Αψο, τό όρμητικό αυτό ποτάμι, πού στέκεται έμπόδιο στή δικιά μας τήν όρμή. Κι' ύστερα γραμμή γιά τήν Κλεισούρα, τήν Τριμπεσίνα και τό Βεράτι.

Έδώ και λίγη ώρα ή βροχή σταμάτησε. Ένα έλαφρό άεράκι σκόρπισε τά μαύρα σύννεφα, ξεσκεπάζοντας ένα όλοστρόγγυλο φεγγάρι, πού τ' άσημένιο του φώς έδινε ιδιαίτερη γοητεία στό άβριο τοπίο. Ξαπλωμένος ανάσκελα πάνω σ' έναν φράχτη από ξερολιθιά, σφιχτά κουκουλωμένος στό άδιάβροχό μου, σκέφτομαι. Σάν σέ κινηματογραφική ταινία περνούν μπροστά άπ' τά μάτια μου τά γεγονότα τών δύο τελευταίων μηνών. Τήν πρώτη μέρα τής κηρύξεως του πολέμου, τή συγκίνηση και τόν ένθουσιασμό πού νοιώσαμε, τά 200 θύματα τής άνάνδρης άεροπορικής έπιδρομής στή Θεσσαλονίκη τήν άναχώρηση γιά τό μέτωπο, τήν πρώτη μάχη στον Μοράβα. Από κει και πέρα ή ζωή κυλούσε πάντοτε ή ίδια. Μάχες συνέχεια. Λίσιη, στερήσεις και πάντα μπροστά, όσοπου φθάσαμε στό Λάπανι, στό μικρό αυτό χωριουδάκι δίπλα στό ποτάμι. Οί φαντάροι ξαπλωμένοι στίς σκηνές τους καπνίζουν, κοιμούνται κι' όνειρεύονται τά όρροφίματα τής "δημοσίας". Μάς έλαγ πη πώς σάν περνούσαμε άπέναντι, θά εφοδιαζόμασαν με τ' αυτοκίνητα, όπως και τά άλλα τμήματα στον Κεντρικό τομέα, κι' έτσι θά έπαβε γιά πάντα ή πείνα κι' οί στερήσεις. Δίπλα μου κάποιος στριφογυρίζει τήν «Κατερίνα». Λίγο πιο πέρα, πίσω άπ' τόν μύλο τά μουλάρια νυσταγμένα περιμένουν κι' αυτά μαζί μας τήν αύριανή επίθεση. Βλέπω τίς πλημιασμένες ράχες τους και τά λυποΰμαι. Πόσα άπ' αυτά δέν θά πέσουν άβριο μαζί μας!

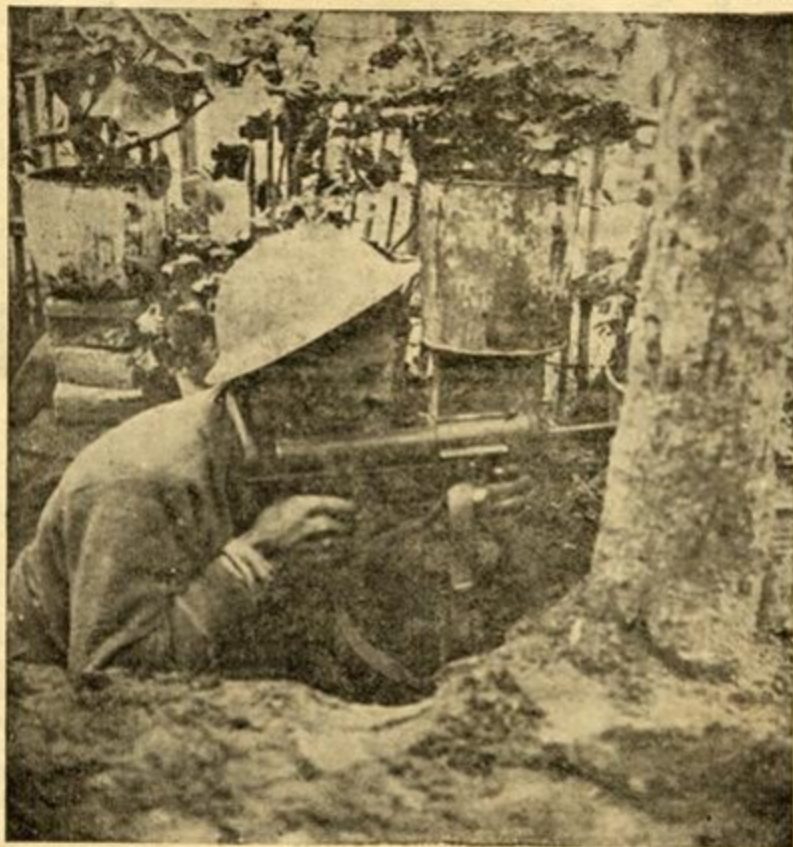
Λίγο πριν φέξει είμαστε όλοι στό πόδι. Τά δόντια μας χτυπούν, θές άπ' τό τσουχτερό κρφο θές άπ' τή συγκίνηση, ένψ' καταφορίζαμε προς τό ποτάμι. Πυκνά δέντρα μάς κρύβουν άπ' τούς Ιταλούς κι' έτσι φτάνουμε σ' αυτό χωρίς να μάς καταλάβουν. Και τότε άρχίζει τό

ήταν να τό περάσουμε.

Η άπέναντι όχθη ήταν χαμηλή, κι' άνηφόριζε όμαλά προς τ' άπάνω, προς τό χωριό Τσέπανι. Οί Ιταλοί όχυρωμένοι στό πολυβολεία τους χτυπούσαν λυσασμένα. Όμως έμείς χωμένοι ως τή μέση μέσα στό νερό όλο και προχωρούσαμε ένώ οί όλμοι κέφτοντας μπροστά μας πίσω, δίπλα μας τραυμάτιζαν πολλούς πού μη μπορώντας πιά να κρατηθούν τους παρέσυρνε τό ρεύμα. Μέσα στή βουή πού κάνει τό νερό και στό πανδαιμόνιο τών όλμων και τών πολυβόλων οί κραυγές τών ήρωϊκών μας θυμάτων μόλις ξεχωρίζουν.

Ένα χέρι συνάδελφε. Όχι Παναγιά μου με χτύπησαν..

Με τά πολλά οί πρώτοι φτάνουν στή στεριά και στήνουν πίσω από κάτι θεόρατες πέτρες ένα πολυβόλο. Καμιά πενηνταριά φαντάροι άρχισαν κιάλας να άνεβαίνουν προς τ' άπάνω. Μεθυσιμένοι όμως καθώς είναι άπ' τή νίκη προχωρούν άσκιρτα και χωρίς να καλύπτονται άπ' τά έχθρικά πολυβόλα πού έτσι του: δεκατίζουν. Ξαφνικά βλέπουμε τους δικούς μας να γυρίζουν προς τά πίσω. Η στιγμή είναι κρίσιμη, γιατί υπάρχει φόβος ό πανικός να μεταδοθώ. Έκείνη τή στιγμή σάν από μηχανής Θεός έσωσε τήν κατάσταση ένα 6,5 πού σιτημένο στήν ά-



κανονιά.

Προπαρασκευή πυροβολικού τό λένε αυτό στή στρατιωτική γλώσσα. Όμως έμεις νοιώθαμε σάν νύμαστε σέ πανηγυρι. Τά 7,5 άπ' τήν Κιάφα και τήν Βεργόστα και τά 10,5 τής μοίρας του Ταγ/χου κ. Σάββα δεξιά μας έπί μία ώρα ξερονούν φοτιά και σιδερο στό άντικρυνά ύψώματα. Βλέπαμε τίς όβίδες μας να σκάνουν και να σκάνονταν σύννεφα καπνού κι' αναλογιζόμασαν τί θάμα θά άντικρίζαμε όταν σέ λίγο θά φτάναμε εκεί.

Ξαφνικά άκούμε ένα σφύριγμα όβίδας. Στάθηκε σάν σύνθημα. Με μιάς κέφτονμε έσα στό ποτάμι, πού στό μέρος αυτό έχει φάθος περί τά 60 μέτρα και βάθος 60-80 πόντους. Η κοίτη του ήταν καταφορική και γιαντό έτρεχε με όρμη παρασύροντας μικρά και μεγάλα βότσαλα. Η άμετάκλητη άπόφασί μας

πέναντι όχθη άρχισε να βάζη συνέχεια στίς φωλιές τών έχθρικών πολυβόλων.

Οί δικοί μας πέρνουν θάρρος κι' όρμον. Πάλι προς τά έμπρός. Φτάνουν στό όρύγματα τών Ιταλών και τούς ξετροπώνουν έναν-έναν με τή λόγχη. Άλλοι προχωρούν ακόμα πιο πέρα και μπαίνουν στό πρώτα σπίατα του χωριού.

Έτσι περάσαμε τόν Αψο. Ο δρόμος γιά τή Κλεισούρα άνοιξε. Κ.Τ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

(1940 - 41)

'Ελευθερία' τούς Έλληνες σωτήρες ηΰρες στήν Ήπειρο, σάν άλλοτε σέ τόπους άλλους. (Δεκέμβριος 1940)

Δ. ΚΟΚ.—



Τὸ Αὐγουστιάτικο φεγγάρι ἦταν πίσω ἀπ' τὸ φαράγγι σάν συναντήθηκαν ὁ Ἕλληνας μὲ τὸν Ἰταλὸ Μονομῆ, φέραν τὰ χέρια νὰ βροῦνε τὰ ὄπλα τους. Πιάσαν τὸ σχοινὶ πὺν εἶχαν κρεμασμένα τὰ παγούρια τους γιὰ τὸ νερό. Κι' ὁ ἓνας κι' ὁ ἄλλος ἦταν ἄοπλοι.

Τὸ φαράγγι ἦταν στὴ νεκρὴ ζώνη τῆς Ἑλληνοαλβανικῆς μεθορίου. Ἀναμειξὲς στὸ Ἑλληνικὸ καὶ Ἰταλικὸ φυλάκιο. Ὁ Τζοβάνι ὁ Ἰταλὸς κάθε βράδου ἔρχονταν στὴν πηγὴ καὶ γέμιζε νερό. Τὸ ἴδιο κι' ὁ Γιάννης; ὁ Ἕλληνας. Ὅμως δὲν συναντήθηκαν ποτέ.

Τούτη ἦταν ἡ πρώτη φορὰ.

Στέκονταν ἀμίχλινα. Ὑστερα, μίλησε πρῶτος ὁ Ἕλληνας στὴ γλῶσσα του.
—Νὰ τὸ νερὸ Ρωμαῖε. Πᾶρε.

Ἔδειξε τὴν πηγὴ.
Ὁ Ἰταλὸς ἤξαιρε τὴν γλῶσσα.

—Ὅχι Γραικέ, ἀποκρίθηκε. Πᾶρε ἐσὺ πρῶτος.

—Δὲν πειράζει, πέφνω δεύτερος. Γέμισε τὰ παγούρια σου.

Τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ σιγὰ—σιγὰ φώτιζε τὸ φαράγγι. Ἐνα νυχτόβιο τοίριζε. Κοιτάχτηκαν στὰ μάτια καὶ σίμωσαν μερικὰ βήματα στὴν πηγὴ. Ἀμίλητοι, σκῦψαν ὁ ἓνας πλάι στὸν ἄλλον κι' ἄρχισαν νὰ γεμίζουν τὰ παγούρια τους.

—Ὁραῖο νερό, εἶπε ὁ Ἰταλός.

—Ναί, εἶπε κι' ὁ Ἕλληνας.

Δ Ι Η Γ Η Μ Α
ΩΡΑ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ
ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Γέμισαν καὶ στάθηκαν πάλι μὲ ἀμηχανία. Ἔτσι ἀθέλητα, ὁ Ἕλληνας γέλασε. Γέλασε κι' ὁ Ἰταλός. Μετὰ, γιὰ κουβέντα, τὸν ρώτησε:

—Πῶς σὲ λένε Ἕλληνα;

—Γιάννη Γιάννη μὲ λένε Ρωμαῖε. Ἐσθία;

—Κι' ἐμένα τὸ ἴδιο. Τζοβάνι στὴ γλῶσσα μας θὰ πρὶ Γιάννης.

—Ἀλήθεια; Ἐχομε τὸ ἴδιο ὄνομα;

—Ναί, τὸ ἴδιο. Σιώπησαν. Ὑστερα, μίλησε ὁ Τζοβάνι:

—Γιάννη, μπορῶ νὰ σὲ πῶ;

—Σ' ἀκούω Τζοβάνι.

—Πόσο χρονῶ εἶσαι;

—Εἰκοσιδύο.

—Πῶς; Τι σύμπτωση! Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο, τόσο εἶμαι. Εἰκοσιδύο χρονῶ Ἄ!.

—Τ' εἶσαι;

—Πές μου, πές μου Γραικέ, Γιάννη θέλω νὰ πῶ. Πῶς σοῦ φαίνομαι;

Μποροῦμε νὰ γίνουμε φίλοι;

—Δὲν ξέρω Ἰταλέ, ἴσως. Γιατὶ φωτᾶς; Περιεργος εἶσαι; Πῶς σοῦρθε;

Τὸ φεγγάρι σηκώθηκε ἄλλο ἓνα μπόι ὕψος. Κάτσαν σ' ἓνα βραχάκι.

—Γραικέ, θέλεις νὰ κουβεντιάσουμε; μίλησε ὁ

Τζοβάνι. Ἔτσι νιώθω πῶς ἔχομε πολλὰ πράγματα πὺν μοιάζουν μεταξύ τους. Τι περιεργο εἶ; Τι λές; θὰ γίνουμε φίλοι; θές νὰ σοῦ κουβεντιάσω;

—Σ' ἀκούω Ρωμαῖε.

—Ἀκουσέ με Γραικέ, Γιάννη. Γεννήθηκα σὲ μιὰ πεδιάδα. Τὸ σπίτι μου ἦταν ἔξω ἀπ' τὸ σταθμό. Ὁ σταθμὸς, στὴν ἄκρη τῆς πόλης. Εἶχε ἓνα μεγάλο ρωλόι κι' ἀκούγαμε τίς ὥρες. Μετρούσαμε τίς μέρες μὲ τὰ τραῖνα. Πέρασαν τρεῖς φορὲς. Τὸ πρῶτ, τὸ μεσημέρι καὶ τὸ βράδου.

Τάβλεπα πλάι στὸν κήτο μας, τρέχαν γλήγορα λές καὶ τὰ κυνηγοῦσαν. Τὸ βράδου μοιάζαν σὰ δράκοι. Τὰ φανάρια τῆς μηχανῆς σάν ἤμουν μικρὸς τὰ τρόμαζα. Ὑστερα συνήθισα.

Πήγαινα ἄκρη—ἄκρη στὶς ράγιες καὶ μάντευα τοὺς ταξιδιώτες πὺν κολοῦσαν τὴ μούρη τους στὰ τζάμα. Τᾶχα τί νὰ σέφτονταν; Σώπασε. Ἐγλειψε τὰ χεῖλη του, πλατάγισε τὴ γλῶσσα. Συνέχισε:

—Πότε ἄρχισα νὰ κάνω ὄνειρα; Δὲν ξέρω. Μιὰ φορὰ, τὰ ταξείδενα πάνω στὸν μαῦρο καπνὸ τοῦ τραίνου. Τότε ἤμουν παιδί. Σάν μεγάλωσα ἄλλαξαν πολλὰ πράγματα.

Τὰ ὄνειρα κλείστηκαν στὸ ντουλάπι τῆς ἐφηβικῆς νιότης. Ἄρχισα τὴν βιοπάλη στὸν ἀγρό. Φυσικά, δὲν βαρυνκομῶ. Ἔτσι εἶναι ἡ ζωή.

—Δὲν εἶσαι πλούσιος Ἰταλέ;

—Ὅχι, δὲν εἶμαι. Ὁμοῦς, τοῦτο τὸν καιρὸ γιὰ πλοῦτο εἶχα τὰ γαλάζια μάτια τῆ; Κλαίρης. Τὴν ξέρεις τὴν Κλαίρη;

Μά πές, πὺν νὰ τὴν ξέρεις;

—Ποιά εἶναι ἡ Κλαίρη Ρωμαῖε;

—Ἡ γυναῖκα μου Ἑλληνα. Ἐσὺ; Ἐχεις γυναῖκα;

Εἶσαι παντρεμένος;

—Ναί, εἶμαι. Τῆς Φωτεινῆς; τῆς γυναίκας μου, γαλάζια εἶναι τὰ μάτια τῆς. Καθαρά, ὄλο φῶς.

Τῆς πρέπει τὸ ὄνομα.

—Φωτεινὴ τὴν λένε!

Ἄ, Ἑλληνα. Φωτεινὴ λένε καὶ τὴ δική μου. Κλαίρη θὰ πρὶ Φωτεινὴ.

Τὸν σκούνησε. — Δὲν εἶναι περιεργο;

—Φωτεινὴ τὴν λένε; Φωτεινὴ; Αὐτὸ θὰ πρὶ Κλαίρη;

—Ναί αὐτό.

Σώπασαν. Ὁ Ἕλληνας ἔβγαλε τοιγάρο καὶ τοῦδωσε. Ἄναψαν καὶ κάπνισαν χωρὶς κουβέντα. Πάνω τους, τὸ ἥσυχο βράδου. Τὰ ἄστρα χωρὶς κατακύλες. Ἡ νυχτιά ἦταν γεμάτη γλῶκα, ἡσυχία, γιὰ τοῦτο. Μίλησε ὁ Γιάννης:

—Στὸ χωριό μου εἶχε ἓνα μεγάλο ρωλόι στὴν κορφὴ τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν εἶχαμε τραῖνα. Δὲν ἔκανα ὄνειρα. Ἡ γῆ μας ἦταν ἄγονη, τραχιά. Παλεύαμε

σκληρά για τὸ ψωμί, ὅμως μ' εὐχαρίστηση, χωρίς βαρυκόμμα.

—Ὁ δικός μας ὁ κάμπος εἶναι πολὺ πλούσιος. Σκόπα. Εἶχα λίγη γῆ, ὁμως ζούσα καλά.

—Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο.

Πέταξαν τὰ τοιγάρια. Τὸ νυχτοπούλι ξαναφώναξε.

—Ἰταλέ, εἶπε ὁ Γιάννης. Θὰ σὲ ρωτήσω νὰ μού πεις. Πές μου, εἶσαι φασίστας; Εἶναι ἄσχημο πράγμα ὁ Φασισμός; δὲν εἶναι;

—Τὸν κοίταξε κατάματα.—Ὁ Φασισμός; ζητάει πόλεμο. Ἔτσι δὲν εἶναι; Εἶναι; Για ὄχι; Πές μου.

Ἄργα τοῦ ἀποκρίθηκε.—Ναί, ἔτσι εἶναι. Ἔτσι θὰ πρέπει νὰ εἶναι.

—Ὁχι, ἔτσι εἶναι

—Ἰσως, ἴσως. Ἔτσι εἶναι. Δὲν ξέρω γὼ τέτοια. Δὲν μὲ νοιάζουν.

—Τὸν πόλεμο; τὸν ξέρεις;

Γύρισε νὰ τὸν δεῖ.—Εἶσαι περίεργος ἄνθρωπος Γραικέ. Ἄλλοίωτικα σκέφτεσαι. Γιατί; Ἔτσι εἶστε ὅλοι οἱ Ἕλληνες;

—Δὲν ξέρω, ἴσως. Ὁμως, ἔτσι συνήθισα νὰ εἶμαι. Πές μου, γιατί γίνεται ὁ πόλεμος; Γιατί νὰ γίνεται;

—Δὲν ξέρω. Οἱ τρανοὶ ξέρουν. Στὸν τόπο μας δὲν μᾶς ρωτᾶν.

Γιατί χτυπήσατε τοὺς Ἀβυσινοὺς; Τι σᾶς φταῖξαν; Εἶχαν τὴ γῆ τους, τὴν κάλεσαν. Εἶχαν τὴν ἀμάθεια, ἦταν εὐτυχημένοι. Τι σᾶς φταῖξαν;

—Δὲν ξαίρω. Μᾶς διέταξαν οἱ ἀρεντάδες. Μᾶς μπάκαραν καὶ μᾶς πήγαν στὸν πόλεμο.

—Ρωμαῖς. Ἐμᾶς ἅμα μᾶς χτυποῦσατε, θὰ παλεύαμε σκληρά. Μὲ τὰ δόντια νὰ κρατήσουμε τὴ γῆ μας.

—Τὸ ξέρω. Εἶστε ἀλλοίωτικοὶ ἔσεῖς. Σκόπασαν.

Τὸ φεγγάρι φάνηκε καθαρά στὴν κορφή. Ὁλόγιομο σὰν κουρεμένο ἄσημοκέφαλο κληρωτοῦ.

Μίλησε ὁ Ἕλληνας.

—Τούτη τὴν ὥρα, τοῦτες οἱ σκέψεις πρέπει νὰ

τῆς Φωτεινῆς.

—Ἀλήθεια; κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο.

Κοίταξε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ὑστερα, σηκώθηκε ὁ Ἰταλός.

—Νὰ φύγω. Ἄντιο



Νὰ τὸ νερὸ Ρωμαῖε. Πάρε.

στέκουν μακριά μας. Τι θέλει ἡ κουβέντα τοῦ Πολέμου;

—Δὲν ξέρω Γραικέ. Σοῦ εἶπα δὲν ξέρω. Ἄχ!

—Τι ἔπαθες Ρωμαῖε;

—Ἐνα ἀράπη σκέφτηκα. Τὸν βρῆκα νεκρὸ νὰ ἔχει ἕνα χαλκὰ μ' ἄλυσίδα στὸ λαιμὸ του, σὰν φυλαχτάρι. Δὲν ξέρω, ἴσως ἦταν τῆς γυναίκας του. Φορᾶνε κάτι τέτοια. Ἔσῃ; ἔχεις φυλαχτάρι; Φορᾶς,

—Ναί, ἔχω. Μιὰ μπουκλα ἂν' τὰ ξανθὰ μαλλιά

Ἕλληνα! Θὰ σ' ἔχω φίλο μου!

—Στὸ καλὸ Ἰταλέ. Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο!

Χώρισαν. Μὲ τὰ παγούρια στὸ χέρι ὁ καθένας. Τράβηξαν γιὰ τὰ φυλάκιά τους.

Μπήκε Ὁχτώβρης. Μέχρι τότε, τρεῖς φορὲς σμίξαν ὁ Γιάννης ὁ Ἕλληνας μὲ τὸν Τζοβάννι τὸν Ἰταλό. Εἶχαν γίνει φίλοι καὶ ξερολογιώταν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον τίς σκέψεις του. Μιὰ

φορὰ ὁ Ἰταλὸς τοῦπε διὰ τὴ Κλαίρη στενοχωριόταν γιὰ τὸν μακρὸν χωρισμὸ τους. Ὁ Γιάννης θυμήθηκε τὴ Φωτεινῆ. Εἶπε στὸν Ἰταλό.

—Εἶμαι τυχερός. Τὸν ἄλλο μῆνα τελειώνει ἡ θητεία μου, θὰ σμίξω μὲ τὴ Φωτεινῆ καὶ θὰ σὲ θυμᾶμαι.

—Ἄντιο Ἕλληνα. Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο. Θὰ λυπηθῶ στὸν χωρισμὸ μας.

—Ἄντιο. Κι' ἐγὼ θὰ λυπηθῶ.

Στὸ Ἕλληνικὸ φυλάκιο οἱ στρατιῶτες ἀγροφυλάκισαν. Εἶχαν καταλάβει τὰ Ἰταλικά σχέδια καὶ πρόσμεναν διαταγή. Τι θὰ κάνουν ἂν ἐπιτεθοῦν οἱ ἐχθροί; Χιτὲς εἶχε γίνει στὸ δίπλα φυλάκιο ἕνα ἐπεισόδιο. Τι νὰ ἐτοιμοζαν οἱ Ἰταλοί;

—Νᾶστε ἐτοιμοί! εἶχε πεῖ ὁ ἀρχιφύλακας.

Ἄγροφυλάκοι, πρόσμεναν νὰ ξεμερῶσαι. Τι θάφερνε ἡ 28 Ὀκτωβρίου;

Ὅταν πῆσαν οἱ πυροβολισμοὶ πετάχτηκαν ἔξω.

—Στὰ δρυγμάτα! φώναξε ὁ λοχίας.

—Τηλεφωνητή! πάρε τὴν ἔδρα.

—Ἀδύνατον. Μᾶς κόψαν τὸ σύρμα.

—Οἱ ἄνθρωποι!

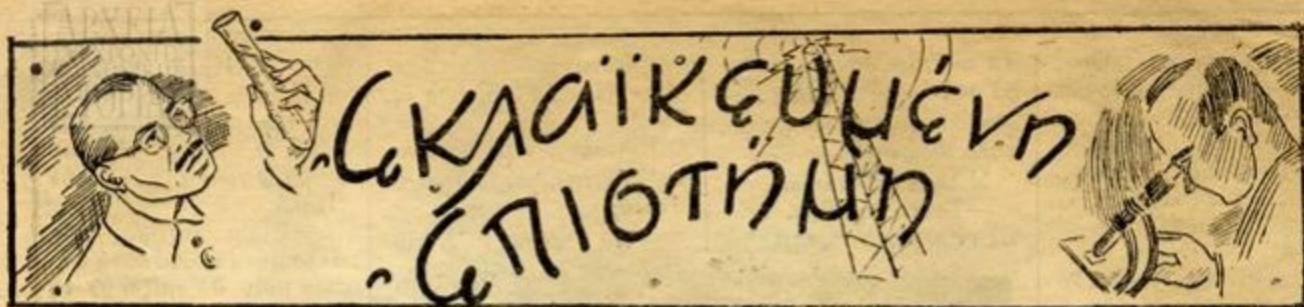
Νέοι πυροβολισμοί.

—Στὰ ὄπλα! ξεφώνιζαν οἱ διπλοσκοποὶ. Πυύσαν τίς θέσεις τους. Ὁ Γιάννης βρέθηκε σ' ἕνα μικρὸ χαράκωμα μόνος. Οἱ ἔντεκα ἄνδρες τοῦ φυλάκιου εἶχαν πιάσει κατ'ἀλληλῆς θέσεις.

—Πῆρε! φώναξε ὁ ἀρχιφύλακας.

Ἐνα πολυβόλο κροτάλισε. Ὑστερα, μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε τῆ γλώσσα τους.

—Ἕλληνες παραδοθεῖτε! ὁ Ἰταλικὸ ἱμῆριο (Συνέχεια στὴν 27 σελίδα)



ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΓΗΣ

Σήμερα που η άπειλή του άτομου πολέμου και του αφανισμού της ζωής απ' τον πλανήτη μας είναι άμεση, κανένας δεν σκέφτεται για το μέλλον της γης, της μεγάλης αυτής μάνας μας, που έδω και εκατομμύρια χρόνια όχι μόνο μās κρατάει υπομονετικά στη ράχη της, αλλά και μās δίνει γενναιόδωρα τὰ μέσα για τη διατήρηση και την ανάπτυξη μας. Δεν βάζει κανένας στο μυαλό του τους κινδύνους που διατρέχουμε αν αλλάξουν οι διαθέσεις της απέναντί μας. Και τέτοιος κίνδυνος υπάρχει και μεγάλος μάλιστα. Γιατί, όπως έμεις γεννιόμαστε, μεγαλώνουμε και στο τέλος πεθαίνουμε, το ίδιο και η γη μας, ή καλύτερα η ζωή πάνω στη γη, παρουσιάστηκε κάποτε, αναπτύχθηκε και τέλος θα πάψει να υπάρχει όταν οι συνθήκες που ευνόησαν την ύπαρξή της εξαφανιστούν. Βέβαια αυτό θα γίνει ύστερα από πολλά χρόνια, τόσα πολλά που μπροστά τους η εφήμερη ζωή μας είναι κάτι το αφάνταστα μικρό.

Στο σημερινό μας σημείωμα θα αναφέρουμε μερικούς μόνον απ' τους κινδύνους που διατρέχει ο πλανήτης μας.

Σύμφωνα με τις κρατούσες αντιλήψεις η γη μας άρχισε τη ζωή της σαν μια διάπυρη μάζα αερίων που αποσπάστηκε απ' τον ήλιο και περιστρέφονταν γύρω από έναν άξονα που περνούσε απ' το κέντρο του βάρους της. Σιγά-σιγά όμως κρύωσε, απόχτησε στερεό φλοιό και πήρε το κάπως σφαιρικό σχήμα που είναι σ' όλους μας γνωστό. Τη θερμότητά της την πέρνει η γη απ' τον ήλιο, και μάλιστα πέρνει τόση, όση η ίδια ακτινοβολεί στο άπειρο. Καλώς έχουν των λοιπών των πραγμάτων η γη θα διατηρούσε επ' άπειρον την θερμοκρασία της. Λέμε καλώς έχοντας των πραγμάτων, γιατί... υπάρχουν κι

απόροπτα.

Πρώτα-πρώτα ο "Ήλιος" λόγω της ακτινοβολίας που συνέχεια εκπέμπει, χάνει ένα μέρος απ' τη μάζα του—γιατί μάζα και ενέργεια σύμφωνα με τη θεωρία του Einstein είναι ισοδύναμα—επομένως εκπέμπει όλο και λιγότερη ενέργεια. Έχει λοιπόν υπολογιστή πώς ύστερα από 1 τρισεκατ. χρόνια η ακτινοβολία του θα ελαττωθεί κατά 20 ο/ο που θα έχει σαν συνέπεια να ελαττωθεί η θερμοκρασία της γης κατά 15° πάνω κάτω.

Έξ άλλου, αφού η μάζα του Ήλιου μικραίνει και η έλξη που εξασκεί πάνω στη γη θα γίνει μικρότερη. Αποτέλεσμα αυτού είναι να απομακρυνθεί κατά ένα 10 ο/ο της απόστασης που έχει σήμερα. Η απομάκρυνση αυτή θα έχει σαν συνέπεια να φθάσει λιγότερο φως και λιγότερη θερμότητα, και να κατεβή η θερμοκρασία της κατά 10°—15°. Αν τώρα λογαριάσουμε και τις δυο αιτίες μαζί, φτάνουμε στο συμπέρασμα πως σε ένα τρισεκατομμύριο χρόνια η θερμοκρασία στον πλανήτη μας θα είναι κατά 25°—30° χαμηλότερη απ' αυτή που είναι τώρα.

Γιεννιέται τώρα το ζήτημα: Αφού θα κατεβή τόσο η θερμοκρασία πάνω στη γη, θα μπορούσε να διατηρηθεί η ζωή πάνω σ' αυτήν;

Έχει επιστημονικά διαπιστωθεί, ότι η ζωή έχει τεράστια ικανότητα προσαρμογής. Όταν δηλαδή αλλάζει το περιβάλλον, τότε και ο τρόπος της ζωής των διαφόρων ζώων και φυτών τροποποιείται για να προσαρμοσθεί τελικά στις καινούργιες συνθήκες. Η πτώση λοιπόν της θερμοκρασίας θα έχει σαν αποτέλεσμα να προσαρμοσθεί η ζωή στις καινούργιες συνθήκες που θα δημιουργηθούν και να αλλάξουν ριζικά οι συνθήκες των άπογόνων μας. Οι θάλασσες θα παγώσουν τὰ δάση θα εξαφανιστούν. Με

την τεράστια ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνικής οι άνθρωποι θα κατανικήσουν τις αρρώστιες και τον θάνατο ίσως, αλλά θα χάσουν τις απολαύσεις που έχουμε σήμερα. Ρωμαντικοί περίπατοι κάτω απ' τὰ φυλλώματα, νυχτερινές σερενάτες χαρούμενα παιγνίδια στην πλαζ θα είναι τόσο μακρινές συνήθειες, που θα φαίνονται άπιστευτες στους τότε ανθρώπους. Αυτά για ένα διάστημα μόνο, γιατί με την συνεχή πτώση της θερμοκρασίας σιγά-σιγά και τὰ τελευταία ίχνη της ζωής θα εξαφανιστούν απ' τη γη μας.

Όλα αυτά θα γίνουν οποιαδήποτε αν τὰ πράγματα εξελιχθούν ομαλά. Υπάρχει όμως κίνδυνος να συγκρουστεί ο ήλιος ή η γη με κανένα άλλο άστρο, απ' τὰ αναρίθμητα που υπάρχουν στο στερέωμα.

Η σύγκρουση αυτή ενδέχεται να απομακρύνει τη γη μας απ' την κανονική τροχιά και έτσι μέσα σε λίγες ώρες να καταστραφεί ολόκληρο τὸ κάθε τι στον πλανήτη μας. Η πιθανότητα όμως να γίνουν αυτά τὰ δυσάρεστα πράγματα είναι τόσο πολύ μικρή, που μπορεί να είμαστε οίγουροι απ' την πλευρά αυτή. Ένας άλλος κίνδυνος, άπιθανος κι' αυτός είναι ο έξης: Είναι γνωστό ότι ολόκληρο τὸ ήλιακό σύστημα με τον ήλιο, τους πλανήτες και τους δορυφόρους του διευθύνονται πρὸς ένα σημείο του άπειρου, που στην περιοχή του δια τὰ άστρα ζαφάνουν και χάνουν απότομα την ακτινοβολία τους. Κατὰ τους πιο μέτριους υπολογισμούς για να τὸ πάθει αυτό ο ήλιος μας, θα πρέπει να περάσουν... μερικές χιλιάδες τρισεκατομμύρια χρόνια. Αυτοί είναι οι κυριώτεροι κίνδυνοι που απειλούν τη Γη μας. Πάντως, όπως είπαμε και παραπάνω, αυτά δεν πρόκειται να γίνουν στα χρόνια μας.

K. TOMANAS



ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Ο καλλιτεχνικός όργανισμός στο Τάγμα μας συνεχίστηκε και το μήνα που πέρασε με τον ίδιο ρυθμό του. Έτσι τα θεατρικά συγκροτήματα μας έδωσαν δύο θαυμάσιες παραστάσεις, οι όποιες έδικαίωσαν την πρόβλεψή μας ότι πολύ σύντομα θα μπορούσαν να μας εμφανίσουν έργα με αξιώσεις.

Στις 10-10-48 το θεατρικό συγκρότημα του Τάγματος, μας έδωσε το μονόπρακτο δραματάκι του παγκοσμίου φήμης δραματουργού Εύγ. Ο' Νήλ, «Το σημάδι του Σταυρού» το όποιο περιέχει τόσο δυνατά και άδρα δοσμένους τύπους, που δικαίως θ' άμφέβαλε κανείς άν βρισκόνταν στρατιώτες Ικανοί να τον αποδώσουν.

Όμως όλοι τους ξεπέρασαν κάθε προδοκία και σκόρπισαν ρίγη συγκινήσεως με το άφωγο θά μπορούσε να πη κανείς παίξιμό τους. Και πρώτος ό στρ. Ξανάκης έδωσε ζωντανά την αινιγματική και γεμάτη ψυχώσεις προσωπικότητα του Νάτ Μπάρντλετ. Έξω άπ' αυτό, τό καλοπαγμένο δραματοσκέτες «Χριστούγεννα στη Κόνιτσα» του 'Ι. Φωσκόλου και τό

κωμικό σκέτες ό «Άγκώπ βάζει τηλέφωνο» μαζί με τά θαυμάσια τραγούδια του στρ. Κωνσταντινίδη, όλοκληρώσαν την παράσταση που άφηκεν πολύ καλές έντυπώσεις.

Έξ' άλλου στις 15-10-48, τό συγκρότημα του Ιου Λόχου μας έδωσε σε μία άληθινά μουσταγωγικήάτμόσφαιρα τό υπέροχο ιστοριόδραμα του 'Ακαδ. Σπύρου Μελά ό «Παπαφλέσσα». Η άπόδοσις όλων των ήθοποιών ήτο θαυμάσια και τά σκηνικά των στρ. Μουλακέλλη και Φιλίππου άφωγα. Πρέπει ιδιαίτερα να τονισθή ή άποκάλυψι της ήμέρας, ό στρ. Νουχάκης, που ζωντάνεψε τον μουρολοτήρη των ψυχών του Παπαφλέσσα, υπέροχα. Η παράστασις έκλεισε με τά θεομα χειροκροτήματα όλων και τά συχαρητήρια γιά τον Ιον Λόχο που μας χάρισε με τόση αξιόλογη θεατρική παράστασι.

Παραλλήλως ή μπάντα και ή όρχήστρα συνέχισαν τίς φιλότιμες προσπάθειές τους ώστε ν' αναμένουμε γρήγορα τή συλλογή πλουσιών καλλιτεχνικών καρπών.

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Οι Άθλητικοί άγώνες

Σήμερα, όπως έχομε προαναγγείλει, θά τελεσθούν στο Τάγμα μας οι μετά μεγίστου ενδιαφέροντος αναμενόμενοι άθλητικοί άγώνες. Αυτό τό γεγονός εκέντρωσε τό ενδιαφέρον των σκαπανέων άθλητών μας οι όποιοι με ζέση και ένθουσιασμό προπονήθησαν διά να δ'εκδικήσουν με πείσμα και άγνό άθλητικό πνεύμα τον κότινο τής νίκης.

Τό ενδιαφέρον όμως δεν περιορίστηκε μόνον μεταξύ των άθλητών, αλλά επεξετάθη και μεταξύ των αξιωματικών και λοιπών στρατιωτών, οι όποιοι παρηκολούθησαν τίς προπονήσεις, έκαναν τίς προβλέψεις τους και περιμένουν τήν επαλήθευσί τους. Τό πλούσιο πρόγραμμα και ή άρτία όργάνωσις των άγώνων έγυσοῦνται τήν πλήρη έπιτυχία τους.

Ποδόσφαιρο

Τήν Κυριακήν 15 το. μ. ή αντίπροσωπευτική όμάς του Τάγματος συνητήθη σε 'Άγωνα ορθάνς με τήν όμάδα του Λαυρίου «Όλυμπιακός». Προηγούμενοι συναντήσεως είχαν λήξει ισόπαλοι. Τόν άγώνα παρηκολούθησαν ό Γεν. Στρατοπέδαρχος Συνηγορς κ. Έξαρχακος, ό φίλαθλος Διτης κας Ταγ)ορχης κ. Γ. Σγουρός και αντίπροσωπεία αξιικών στρατιωτών μας και πλήθος κόσμου. Ό άγών εκράτησε σε άγωνία τους φιλάθλους με τίς έναλασσόμενες φάσεις του και τό πείσμα με τό όποιον διεξεδίχθησαν τήν νίκη ή όποία τελικώς έστρεψε τήν όμάδα μας με τέματα 2-1.

ΩΡΑ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

(Συνέχεια άπ' τήν 25 σελίδα)

οās κίρηξε τον πόλεμο! Είστε λίγοι και είμαστε πολλοί!

—Έλάτε! έλάτε κερ... φώναζε ό λογίας.

Κάτι σκιές φάνηκαν. Κρύβονταν στα βράχια, στη γή.

—Πάνω τους ρέ! σηκώθηκε ό λογίας.

Ό Γιάννης βρέθηκε όρθιος. "Όλοι στ' άξαφνικά, σαν σίφουνας ώρησαν στους 'Ιταλούς.

—Άπάνω τους! Με τά νύχια! Με τά δόντια, φάτε τους!

Τους είχαν φτάσει κι' είχαν μπερδευτεί μαζί τους. Είχαν γίνει σαν κουβάρι. Πάλευαν με τά χέρια, βρίζονταν και κλωτοούσαν, ιδρωμένοι, κολλητοί στο χώμα, αναμαλιάρηδες, άγριωποί.

—Θρασύμια! άγκομαχούσαν οι Έλληνες.

—Είμαστε πολλοί! λέγαν οι 'Ιταλοί. Σκοτάδι. Ό Γιάννης, είχε πιαστεί μ' έναν 'Ιταλό κι' είχαν κυλιστεί στο χώμα

—Θά σε φάω Γραικέ! άγκομάχησε ό αντίπαλός του.

Ό Γιάννης του δάγκωσε τό χέρι του που πήγαινε να πιάσει τήν μαγιονέτα του.

—Σκυλί άπιστο! λαγάνιασε. Σū είσαι ε; όμως στ'ωχα πεϊ. Με τά δόντια μας θά παλέψουμε να κρατήσουμε τή γή μας!

—Γιάννη! έσύ;

Του δάγκωσε τό σβέροχο.

—Ωχ! μούγκρισε ό 'Ιταλός.

— Σκυλε! Γιε τής λύκαινας! Τι τον έφερες τον πόλεμο;

Κύλησαν... Άγκομαχώντας πέσαν στο νερό. Δέν ξεχώρισαν. Θά πνίγονταν. Σήκωσαν τά κεφάλια.—Ν' αναπνεύσω! μουρμούρησε λαχανιασμένος ό Τζοβάννι. Τόν άφησε όμως, άμέσως τον άρπαξε άπ' τά πόδια.

—Τώρα θά σε πνίξω!

—Α! Μπαμπέσικο σκυλί! Μπόρσε και του ξεφρυγε... Άρχισε να του σφίγγει τό λαιμό. Μανιακά, με δύναμη.

—Μή, μή! ψυχομάχησε ό 'Ιταλός.

—Πέθανε! ψόφα γυε τής βλας!

Τούχε τό κεφάλι στο νερό του ρουακιού. Τό κορμί του Φραιέλλου σπαρτάρισε σαν σφαγμένη κόττα.

—Σκυλί! σηκώθηκε με κόπο. Σε κατάφερα!

Ό 'Ιταλός, δέν ξανακλώττησε.

Αυτός, σήκωσε τό κορμί, είδε τον άγώνα και έβανε τίς φωνές.

—Πολεμάτε βρέ! να τους φάμε!

με τά νύχια με τά δόντια.

Μιά ριπή ακούστηκε. Τό κορμί του έγγειρε μπρός κι' ύστερα πίσω. Έπεσε στο νερό νεκρός, πάνω στο πνιγμένο 'Ιταλό, ανάσκελα, μ' ανοιχτά τά μάτια.

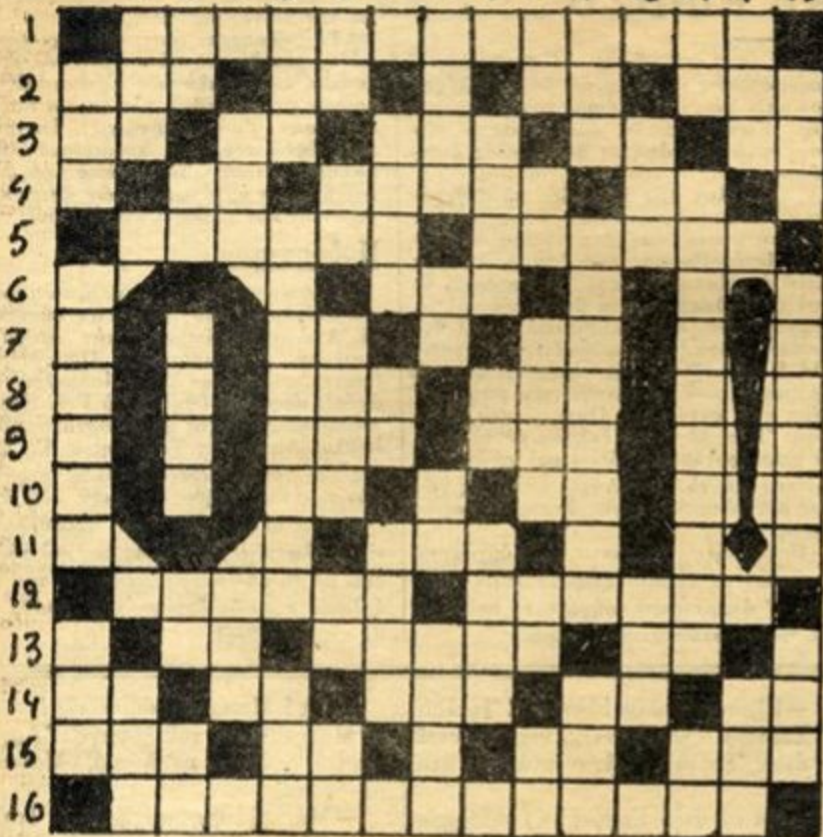
Άπ' τό φαράγγι, σιγά—σιγά έρχονταν τό πρώτο φώς τής χαρραυγής.

Σημέρωνε ή 28 'Οκτωβρίου!!

ΝΙΚΟΣ ΜΠΟΥΤΒΑΣ

ΣΕΛΙΔΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15



Όριζοντίως :

1. Τέτοιος ήταν και ο Θεουκιδίδης.
2. Άναφ. άντωνυμία—Βυζαντινή νότα—έν, δύο τριτά...—Σημείον της αριθμητικής.
3. Βυζαντινή νότα—Ευρωπαϊκή νότα.—Δέν υπάρχει εις την κόλασιν.—Άναφ. άντ. νυμία—κτητική άντωνυμία.
4. Συμπλεκτικόν—Νόσος πού προσβόλει τά ζώα και τούς άνθρώπους (αιτ.)—ό ύπάρχων.
5. Ένας εκ των 12 Άποστόλων.—Έθνηκόν σύμβολον.
6. Χρονική μονάς.
7. Άναφ. άντωνυμία.—Υποθετικόν.
8. Τίτλος εύγενείας (Ξεν.)—Γλυκό.
9. Στρατ. Μονάς.—ό Μπαρμπα...
10. Νότα μουσικής.—Κτητικόν.
11. Νήσος των Κυκλάδων.
12. Μπαμπέσ κα.—Ψάρι με πολλά άγκάθια.
13. Έυθετικόν—Όνειροπού βλέπουμε με άνοιχτά μάτια—Άριθμητικόν.

14. Θεός των Αιγυπτίων.—Άνόνημος Έταιρεία—Χρονικός σύνδεσμος—συμπληρωματικόν—άπαγορευτικόν.
15. Όχι ψημένα.—Προσωπ. άντωνυμία.—Άρχαία πρόθεσις—Άεροπορική Έταιρεία.
16. Οι ήρωϊκοί και τά κατορθώματά μας στην Άλβανία με δύο λέξεις.

Καθέτως :

1. Γάλλος μυθιστοριογράφος.—Ένα από τά θρυλικά βουνά της Ηπείρου—Έντρογός.
2. Ίσομέγεθι.—Χρονικός σύνδεσμος.
3. Κτητικόν.—Άρθρον.—Βυζαντινή νότα.—Τό μικρό όνομα ενός άπατεώνοσ.
4. Άλλοίμονον.—Τελικόν.
5. Μονός βάρους—Όάγαπητός από τον λαόν.— Στρατ. Μονάς.
6. Νότα.— Τήν βάζουμε στα παπούτσια.—Άρθρον.—Άριθμητικόν.
7. Κάηκα στην καρκούτη και . . . στην γασούρη.—Βυζαντ. νότα.—Κεφαλή (άρχ.)

8. Τροπικόν έπίσημα.—Νότα.— Προσωπ. άντωνυμία.—Άσθένεια παρουσιαζόμενη στο βορρά.
9. Χαϊδευτικό γυναικειό όνομα.—Άναφ. άντωνυμία (γεν)—Τραγουδί.
10. Αιγυπτιακή θεότης.—Βυζαντινή νότα.— Ό Πρωτόπλαστος.—Βυζαντινή νότα.—Άριθμητικόν.
11. Πρόθεσις.—Χαμπέρια.—Άθησε (δημ.)
12. Άκέρεια.—Νομικός όρος (Λατιν).
13. Άναφ. άντωνυμία—Τραγουδιέτα πρός τιμήν της Νίκης.—Άρθρον.
14. Ζών.—Άντωνυμία (πληθυντ).
15. Μάρκα αυτοκινήτων.—Ένα βουνό της Άλβανίας πού μάς θυμίζει μία περίλαμπρη Νίκη.—Μεταπολεμική Όργάνωσις Έθνών.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- 1) Στη μάχη της Κιάφας πάσαμε μερικους αιχμαλώτους. Ό λοχίας μας, γνωστός χωρατατζής, σε έρώτηση του λοχαγού μας πόσους Ιταλους έπιασε μέν την ομάδα του, άπάντησε : Έμεις και αυτοί είμασταν 28. Άν όμως σκοτώναμε έναν, θα είμασταν οι μισοί άπ' αυτοίς.
Πόσο είμασταν και πόσους αιχμαλώτους πάσαμε ;
- 2) Ό ίδιος λοχίας, όταν ρωτήθηκε πόσα φυσίγγια έχει, άπάντησε :
Όσα έχω κ' άλλα τόσα
κ' άλλα χίλια τετρακόσια
δίνουν άθροισμα αωστό
δύο χιλιάδες και όχτώ.
στο. ΓΟΥΣΙΟΣ ΖΗΣΗΣ
ΛΥΣΙΣ 10ου ΤΕΥΧΟΥΣ
Γρίφοι

- 1) Μή έν Δήμο, 2) Σταυρολεξομανία, 3) ΈΗ σελις της εύθυμίας, 4) Λύσανδρος ύπόσχεται διάδημα.

Άκατάληπτα

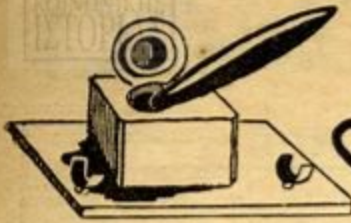
- 1) ΈΗ τάν η επί τάς, 2) Είς οίωνος άριστος άμύνεσθαι περί πάτρης, 3) Ό Σωκράτης ήιο σοφός.

Προβλήματα

- 1) 19 νότες και 8 κουνέλια, 2) 210 όκάδες γάλα. Τήν 1η και την 20η την 2η και την 19η κ.ο.κ., 3) ό Α 400 και ό Β 800.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

- ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ: 1) Φασουλάδα.—2) Ίνδος.—2) ΝΑ. ΕΩΣ. ΠΑ.—4) ΤΙΣ. ΜΙΣ.—5) ΑΚΗΣ. ΠΙΑΤ.—6) ΡΙΣ. ΑΤΑ.—7) Α Α. ΡΕΑ. ΑΣ—8) ΦΙΟΡΕ.—9) Ίνδονησία. ΚΑΘΕΤΩΣ: 1) Φαντοράκι.—2) Οικία.—3) ΣΙ. ΣΗΣ Φ.Δ.—4) ΟΝΕ. ΡΙΟ.—5) ΥΔΩΡ. ΝΕΟΝ.—6) ΛΟΣ ΑΡΗ.—7) ΑΣ. ΜΙΑ. ΕΣ.—8) Πιάτα.—9) Άναστασία.



ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Στης Λευτεριάς τὸ σόλπισμα
 «Παρόν», φωνάζαμε Πατρίδα
 Ἄτοαλίμη ἀσπίδα
 τὰ στήθη μας πρωτάξαμε
 κι' ἔσπασαν πάνω τους ὄρδεις φασιστικές.
 Νίκη ἀνυπαλάθησαν τὰ βουνά·
 τὴν πῆραν τὰ ποτάμια
 καὶ τὴν διαλάλησαν οἱ θάλασσες οἱ γα-
 λανές
 σ' ὄλον τὸν κόσμο, τὸν ντουινά
 καὶ ξύπνησαν ἀπ' τὴν κλιγγή τῶν δπλων
 οἱ λαοὶ
 καὶ θάρρεψαν μιμῆθησαν ἐμάς
 καὶ τὸν ἔχθρὸ ἀπόθησαν στὴν πρώτη
 του φωλιά
 Σὲ μᾶς χρωστοῦν τὴ Νίκη
 σὲ μᾶς τὴ Λευτεριά.

Λοχ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΑΝΑΓ.

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μ' ἀναμμένο δαυλὶ προχωρεῖς
 μ' ἀνοιχτές τις φτεροσέγες σιαθίζεις
 ὦ δαμάστρα, ἐσὺ ποῦ μορεῖς
 νὰ γκρεμίζης καὶ πάλι νὰ κτίζης.

Δὲν δειλιάζεις μπροστὰ στοὺς καιροὺς
 εἰς' αἰώνια γεννήτρα τιτάνων
 σὲ παλαιούς καὶ σὲ νέους παλμοὺς
 εἶσαι ἄσμα, πνοὴ τῶν παιάνων.

Ὅσων σύμβολο πάντα πετιᾶς
 σ' ἀγώνες μὲ δόξες στεμμένη
 τῶν λαῶν τις πνοὴς σταματᾶς
 ὦ Πατρίδα πολυεξακουσμένη.

Μὲ τὰ Λάβαρα ὀρθὰ περπατᾶς
 καὶ οἱ Ἑγνοῖές σου δὲν σὲ λυγίζουν
 γιὰ μὲσα ἀτοαλένιες κρατᾶς
 τις ψυχές, ποῦ θριάμβους χαρίζουν.

Κουρασμένη ποτὲ ἂν σταθῆς
 τῶν αἰώνων τὸ φῶς σου θὰ χύσης
 καὶ δυνάμεις θ' ἀντίληψης εὐθύς
 τὸ ταξεῖδι σου νὰ συνεχίσῃς.

Χαρωπή, ὑπερήφανη, ὀρθή
 μὲ χαρὸς καὶ μὲ λύπες παρέα
 γράφεις σὺ, Ἱστορία Χρυσή,
 καὶ τὸ δρόμο ἀνοίγεις γενναῖα.

Γιὰ μὰ νέα στὸν κόσμο αὐγὴ
 ποῦ ἡ δικὴ σου θ' ἀκούεται λύρα
 ἡ δικὴ σου θὰ πνέῃ πνοή
 θὰ σὲ λέν: «Λυτρωτὴ καὶ Σωτήρα».

στρ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ Ι.

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ἦταν ἡμέρα πρόσχαρη, ἠλιόλουστη χαρὰ
 ὅταν ἐπῆρα τὸ χакὶ μὲσα στὴν ἀγκαλιά.
 Καὶ νάμαι 'κεῖ στὰ σύνορα φαντάρος
 φαντάρος μ' ἐνδοξὴ γενναῖά, στὸν κόσμο
 [τιμημένος
 [ἐξακουσμένος.
 Πανένδοξη Πατρίδα μου, Πατρίδα τιμη-
 [μένη
 σὲ σένα ἡ ἀγάπη μου αἰώνια θὰ μένῃ.
 Εἶχα σπαθὶ στὴ μέση μου μὲ αἱμᾶτα
 [βαμένο
 ἀπ' τῶν ἐχθρῶν σου τὰ κορμιά ποῦ
 [ἦτανε μπηγμέν'.
 Καὶ τὸ ντουφέκι ποῦχα κεῖ περήφανα
 [στὸ χέρι,
 ὄλες τις δόξες τις τρανές στὸ νοῦ μου
 [πάντα φέρει.
 Ἄπ' τὴν παρθένα Κόνιτσα, στὴ Κορυτσοῦ
 [πηγαίνει
 Στὸ Σοῦλι καὶ τὸ Γκρίμποβο, στὸ Σμό-
 [λικα διαβαίνει.

Ἐλα Πατρίδα μου ἄγλυκα, ἀνοιξ' τὴν
 [ἀγκαλιά σου
 ἀγκάλιασε τ' ἀγνά παιδιὰ ποῦ στέκουνε
 [μπροστὰ σου.
 Μετανιωμένα σοῦ ζητοῦν, Πατρίδα μου
 [μεγάλῃ
 τὰ δπλα ποῦχαν μιά φορὰ νὰ ξαναπά-
 [ρουν πάλι.
 Νὰ βγοῦνε πάλι στὰ βουνά, νὰ ποῦνε
 [πάλ' ἀέρα
 καὶ τοὺς ἑαμοβοῦλγαρους νὰ διώξουν
 [πέρα—πέρα.

στρ. Κ. ΤΣΟΥΚΗΣ

ΕΛΛΑΔΑ

Καλότυχος ἐκεῖνος ποῦ σὲ νοιώθει
 Πατρίδα του, κάθε χαρᾶς γεννήτρα
 σὲς καρδιές τῶν παιδιῶν σου ποῦ τὰ
 [πλήκτρα
 τὸ καθῆκον πατεῖ ξεπνοῦν οἱ πόθοι.

Ἡ σκέψις σου ἀπ' ἀγάπη πλημυρίζει
 τὰ σπλάχνα σου γιὰ κάθε τι δικὸ σου
 τὰ πόνοσες κι' αὐτὰ γιὰ τ' ἀδικὸ σου
 ἡμίθειοι γινῆκανε κι' ἀξίζει.
 Τὸ θαῦμα τους πίστη γιὰ μᾶς νὰ μένῃ
 σ' ἔβαλα μὲσα στὴν καρδιά Πατρίδα
 Τι ἦσουν στὸ κόσμο σὺ μονάχη ἀκτίδα
 ἀνέσπερη ὁδηγήτρα ὅπου φέρνει,

Μεγαλωσύνῃ καὶ τιμῇ στὰ ἔθνη
 μ' ἂν βάρβαροι σὲ ρίξανε σὲ πένθη
 εἶπαν χωρὶς ντροπῆ, κρέβη ἡ ἀγκαλιά σου
 Ἐλληνες κι' ὄχι ἥρωες παιδιὰ σου.

στρ. ΝΟΥΝΕΣΗΣ ΦΕΙΔΙΑΣ

ΣΕ ΣΑΣ ΓΕΝΝΑΙΟΙ ΜΑΣ ΝΕΚΡΟΙ

Ἦρωες ποῦ σᾶς σώριασε τῶν προδο-
 [δοτῶν τὸ βόλι
 ποῦ τ' ἄλικο τὸ αἷμα σας σὸν τίμα
 [προσφορά
 σὲ κάθε κόχη καὶ γωνιά, κάθε χωριὸ
 [καὶ πόλη)
 ἀγγύγυστοι κι' ἀμίλητοι, δῶρο στὴ Λευ-
 [τεριά
 ἐδώσατε καὶ χτίσατε Βωρὸ γιὰ τὴν Ἐλ-
 [λάδα,
 γερόντοι, ἀνήμπορα παιδιὰ, νέοι κ' ἀν-
 [τριωμένοι,
 δούτυχες μάνες κι' ἀδελφές, νιώθοντας
 [μιά λαχτάρα
 νὰ τὴ χαρῆτε λεύτερη τὴ γῆ τὴ σκληρω-
 [μένη...
 Ἄνοιξτε τὸν ἀτέλειωτο τὸν πέπλο σας,
 [νεκροὶ μας,
 τυλιξτε μὲσα σὲς πτυχές, τ' ἀθῶα βυ-
 [ζαχτάρια
 π' ἀκολουθήσατε ἐσᾶς, ὡσὼν ποιοὶ
 [φρουροὶ μας
 μόλις τὸ φῶς ἀντίκρουσαν, σὰ θαλερὰ
 [βλαστάρια...

στρ. ΚΑΡΑΜΙΤΖΑΣ ΔΗΜ.

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ Ο ΛΑΟΣ ΤΗΣ

Ἐλλάς γιγάντων χώρα
 ἠρώων ἀπέθαντων γεννήτρα
 τοῦ λυτρωμοῦ καμπάνα τώρα
 σημαίνει ὅτι ἡ γλυκεῖά μας χώρα
 τῶν ἀθανάτων ποιητῶν ἡ μήτρα
 μὲ τὴ Λευτεριά εἶναι πάντοτε [δεμένη.
 Ἡ ἱστορία της ὀλο νίκες καὶ παιάνες
 ἀφθαρτὴ στοὺς αἰῶνες μένει
 στοὺς Ἕλληνες πάντοτε θὰ λέη
 πὼς προσμένει.

Προσμένει ὅτι κι' αὐτοὶ σὸν τοὺς προ-
 [γόνους
 τὸ Ἑλληνικὸ τὸ χῶμα θὰ δοξάσουν
 φέρνοντας τὴ χαρὰ καὶ διώχνοντας τοὺς
 [πόνους

θὰ γιορτάσουν.
 Κι' αὐτοὶ στὴν προσμονὴ ἀπαντοῦν
 μὲ τὸ ἐνδοξὸ εἰκοσιένα
 δείχνοντας ὅτι ξέρουν νὰ νικοῦν
 καθ' ἓνα
 ποῦ θὰ θελήσῃ τὸ ἱερὸ τόχῳμα νὰ μολύνῃ
 καὶ δὲ θ' ἀφήσουνε ἐχθροῦ πόδι κανένα,
 γιὰ τὸ Ἕλληνα πρόθυμος τὸ αἷμα του
 [τὸ δίνει

γιὰ τὴν Πατρίδα,
 γιὰ τὴν Πατρίδα τὸδῶσε στὸ ΣΑΡΑΝΤΑ
 γιὰ τὴν Πατρίδα σήμερα
 γιὰ τὴν Ἑλλάδα πάντα.

στρ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΟΥΧΑΚΗΣ

ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΑ

—“Ολος ο Οκτώβριος πέρασε με άκαρπες προσπάθειες των συμμοριτών του Μάρκου να πετύχουν μία έντυπωσιακή επιτυχία, που θα επέτρεπε στη Διεθνή συνοδοιπορία να την εκμεταλευθή και να υποστηριχθή ή απαίτηση να ακουστή η φωνή της «Δημοκρατικής Κυβέρνησης» μέσα στον ΟΗΕ. “Ομως έξω από ληστρικές επιδρομές έναντι μικρών πόλεων και χωριών και άσκοπους βομβαρδισμούς δια πυροβόλων πόλεων που βρίσκονται στους τομείς των επιχειρήσεων (Καστοριά, Φλώρινα), δεν έχουν τίποτα το αξιόλογο να παρουσιάσουν. Αντιθέτως οι συνεχείς επιτυχίες του Έθνικού Στρατού στην περιοχή της Καστοριάς και η πρόσφατη κατάληψη της ψηλότερης κορυφής του Βιτοίου (2128 μ.) προσδίδει την τελεία συντριβή τους και στον τομέα αυτόν όπως και στην Μουρτζάνα και τον Γράμμο.

—Το Κ. Κ. Ε. δέχεται πλήγματα όχι μόνο στα βουνά αλλά και μέσα στις πόλεις. Μέσα στην Αθήνα συνελήφθησαν ο λογοτέχνης Δ. Φωτιάδης και άλλα στελέχη της «Επιτροπής Πόλης», γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα να καθαιρεθώ ολόκληρη η Κομματική Επιτροπή Αθηνών, ως άδικη.

—Η μεγαλύτερη όμως επιτυχία της Έλληνικής Αστυνομίας είναι η ανακάλυψη των φονέων του Αμερικανού Δημοσιογράφου Τζών Πόλκ, δια την

δολοφονία του οποίου τόσο συκαφαντήθηκε η Έλλάς στο εξωτερικό. Ο εκδρασιών της δολοφονίας δημοσιογράφος Γρ. Στακτόπουλος, ώμολόγησε ότι την δολοφονία διέταξε το Κ.Κ.Ε. και την εξετέλεσαν τα κομμουνιστικά στελέχη Βισβανιάς, Βασιουσιάνος και Μουζενιδής με σκοπό να αποδώσουν τον φόνον στην Κυβέρνηση. Η δίκη θα διεξαχθή τον Δεκέμβριον στα ποινικά Δικαστήρια.

—Άλλο επίσης γεγονός είναι η απαγωγή του ανταποκριτού του Β.Β.С. του Λονδίνου Κένεθ Μάθιους, από συμμορίτας στην Πελοπόννησο. Μέχρι της στιγμής που γράφονται οι γραμμές αυτές ο Άγγλος δημοσιογράφος βρίσκεται στα χέρια των συμμοριτών. Υστερα από το προηγούμενο του Πόλκ, εκφράζονται φόβοι για την τύχη του Μάθιους.

—Αί Α.Α.Μ.Μ. Βασιλίσκος και Φρειδερίκη, συνεχίζοντας την περιουσία τους, έφτασαν εις Ρόδο, όπου τους έγινε θερμοτάτη υποδοχή. Ολόκληρη η πόλη είχε ύψη εορταστική, με τα καταστήματα παράθυρα και τις φωταγωγημένες άψιδες. Αί Α.Α.Μ.Μ. θα συνεχίσουν την περιουσία των και στα άλλα νησιά.

—Σπουδαιότατο γεγονός είναι η κατάληψη από τμήματα ΛΟΚ της ύψηλοτέρας κορυφής του Βιτοίου (2128 μ.) και του Μάρκεβιτο (1868 μ.) και της Γκλάβατας (1882 μ.).

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΑ

—Ο μήνας που διανύουμε χαρακτηρίζεται από μεγάλη πολιτική και διπλωματική δραστηριότητα. Ο κ. Μάρσαλ εδήλωσε στον άρχηγό της Έλληνικής αντιπροσωπείας ότι αναλαμβάνει προσωπικώς από δω και πέρα τη λύση του Έλληνικού ζητήματος, ζητήσας να του υποβληθή σχετικό υπόμνημα. Παράλληλως ο κ. Τσαλδάρης συνεχίζει τις επαφές του με τους ξένους αντιπροσώπους προκειμένου να εξασφαλίση την υποστήριξή τους κατά την συζήτηση του Έλληνικού ζητήματος ενώπιον του Ο.Η.Ε. Ο κ. Τσαλδάρης θεωρεί ως μόνη λύση του Έλληνικού ζητήματος το κλείσιμο των βορείων συνόρων. Εν τω μεταξύ οι εργασίες του Συμβουλίου Ασφαλείας εξακολουθούν. Ο κ. Βισίνσκυ όμιλών κατά την 2-10-48 έκανε υπαινιγμούς ότι η Ρωσία κατέχει την ατομική βόμβα και πρότεινε νέο σχέδιο έλέγχου της ατομικής ενεργείας. Έν συνεχεία άντετάχθη στη συζήτηση του ζητήματος του Βερολίνου ενώπιον του Ο.Η.Ε., κατόπιν δέ της έγγραφης του ζητήματος που έγινε ύστερα από ψηφοφορία, απέχρησε από το Συμβούλιο, για να επανέλθη την επομένη όταν ελήφθη η απόφαση να αναβληθώ επ' άόριστον η συζήτηση του επίμαχου ζητήματος.

—Παράλληλως ο Άργεντινός αντιπρόσωπος κ. Μπραμούλια προσπαθεί να βοηθή με παρασηκηνική

λύση του ζητήματος ερχόμενος σε επαφή με τους αντιπροσώπους των δύο Συνασπισμών. Οι προσπάθειες όμως αυτές απέτυχαν τελικά, γιατί οι Δυτικοί εδήλωσαν ότι δεν δέχονται καμιά συζήτηση πριν άρθή ο αποκλεισμός του Βερολίνου. Κατόπιν αυτού η κατάσταση θεωρείται κρίσιμη. Ένδεικτικό της κρίσιμότητος αυτής είναι η απαλλαγή του Μονγκόμερυ απ' τα καθήκοντα του Αυτοκρατορικού Έπιτελείου προκειμένου να αναλάβη την άρχηγία των ενόπλων δυνάμεων της Δυτικοευρωπαϊκής ένωσης. Άλλη ένδειξη σοβαρότητας της καταστάσεως είναι και οι λόγοι διαφόρων πολιτικών άνδρων της Δύσεως. Ο κ. Τσώρτσιλ σε συγκέντρωση του Κόμματός του στο Λαντουντο της Ουαλίας κατηγορήσε την Ρωσία ότι προπαρσκειάζη νέον τρομακτικό πόλεμο και πρότεινε τον ναυτικό της αποκλεισμό.

—Το μεγαλύτερο όμως γεγονός του μηνός είναι τα ταξίδια του κ. Μάρσαλ στην Ουάσιγκτων και την Αθήνα. Την 5 μ. μ. της 16 10 48 ο Στρατηγός έφτασε στην Αθήνα και συνεγράστηκε με τους άρμόδιους. Κατά την άναχώρησή του ο κ. Μάρσαλ εδήλωσε σε δημοσιογράφους ότι φεύγει ικανοποιημένος και αισιόδοξος, παρίσταται δέ πάντοτε εκεί όπου κινδυνεύει η έλευθερία.

27-28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

ΤΟΥ ΑΝΤΡ. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ

Πώς σήμερα τὸ πρωτὶ, νὰ μιλήσει κανεὶς γιὰ ἱστορία καὶ νὰ μὴν τρέξει ὁ νοῦς του στὴν παραμονὴ τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἡμέρας, στὴν ἀγωνιώδη ἐκείνη Κυριακὴ τῆς 27 Ὀκτωβρίου τοῦ 1940; Εἶναι τόσο κοντὰ μας τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, πού δύσκολα θὰ μπορούσαμε νὰ τὰ θεωρήσουμε ἱστορία. Κάθε στιγμή τὰ ξαναζοῦμε, τὰ ἀναπολοῦμε, συλλογιζόμαστε τὸ μεγαλεῖο τους, ἀναμετράμε τὶς συνέπειές τους. Ἀπὸ τὶς 15 Αὐγούστου τοῦ 40, ὅταν ἀνάνδρα τορπιλλίστηκε ἡ «ΕΛΛΗ» μέσα στὸ ἤσυχο λιμανάκι τῆς Τήνου, κάθε ἑλληνικὴ καρδιά προαισθάνθηκε, πὼς μιὰ καινούρια ἐποχὴ ἀνοίγει γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὡς τότε, θέλαμε καμιά φορά νὰ πιστεύουμε, πὼς ἡ μαύρη σκιά τοῦ Πολέμου δὲ θὰ πέσει ἐπάνω ἀπὸ τὴ φτωχὴ μας γῆ, καὶ πὼς οἱ μεγάλοι λαοὶ πού δὲ μποροῦν νὰ λύσουν τὶς διαφορὲς τους παρὰ μονάχα μὲ τὸν Πόλεμο καὶ τὴ βία, θὰ μᾶς ἄφιναν ἀνενόχλητους νὰ σκάβουμε τὰ χωράφια μας, νὰ μαζεύουμε τὶς ἐλῆές μας, νὰ ἀνοικοδομοῦμε σιγά-σιγὰ τὴ ζωὴ μας καὶ νὰ θεμελιώνουμε τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν μας. Εἶχαμε τόσα νὰ κάνουμε ἐδῶ στὴ μικρὴ, φτωχὴ καὶ δοξασμένη τούτη γῆ, πού συλλογιζόμαστε πόσο θὰ μᾶς κόστιζε ἓνας πόλεμος—ἂν ἡ μοῖρα τῆς ἱστορίας, θέλησέ τὸν πόλεμο γιὰ τὴν Ἑλλάδα, πού καλὰ καλὰ δὲν εἶχε ἀκόμη γιὰτρέψει τὶς πληγὲς τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Ἔτσι, ἀπὸ τὶς 15 Αὐγούστου, ἄρχισαν οἱ ψυχές μας νὰ προετοιμάζονται. Δὲν τὸ δείχναμε εὐκολὰ στοὺς δικούς μας ἀνθρώπους, στίς μανάδες μας, στίς γυναῖκες μας στὰ παιδιά μας. Μὰ δμως

ὅλοι κάναμε τὴν ἴδια σκέψη πού κάθε μέρα πού περνοῦσε, μᾶς ἔφερνε σιμώτερα στὴ μεγάλη στιγμή. Κάθε πρωτὶ ἀνοίγαμε τὶς ἐφημερίδες ἢ ἀκούγαμε στὸ ραδιόφωνο τὶς νέες ἀπειλὲς τοῦ Ἰταλικοῦ τύπου, πού προσπαθοῦσε νὰ πείσει τὸν ἑλληνικὸ λαὸ πὼς καταπιέζειτοὺς Ἑλλήνους πληθυσμοὺς τῆς Τζαμουριάς. Ὁ κυνισμὸς τοῦ ἐχθρικοῦ τύπου, ἡ ψευδολογία του, ἡ ὀλοφάνερη καὶ χοντρά σκηνοθετημένη προκλητικότητά του, ξεπερνοῦσε κάθε ὄριο καὶ ἀναβεφλόγεζόργγήςμεσα σὲκάθε ἑλληνικὴ συνείδηση. Ποῦ νὰ φαντάζονταν οἱ ἄνθρωποι τῆς Φασιστικῆς Ἰταλίας πὼς ἀντὶ νὰ σπεύρουν τὸν πανικό στίς ψυχές τῶν Ἑλλήνων, ἡ χονδροειδῆς τακτικὴ τους εἶχε ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Ποῦ νὰ φανταστοῦν πὼς οἱ βάρβαροι τρόποι τους ξυπνοῦσαν τὴν ἀντίδραση μέσα μας πού ἐκδηλώνονταν σὰν περηφάνια καὶ σὰν εὐγένεια, σὰ δίκαιη ὄργη καὶ πόθος τιμωρίας. Μὲ τὰ συναισθήματα αὐτά, περνοῦσαν οἱ ἡμέρες. Τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, γιορτάσαμε ὅλοι ὅπως πάντα τὴ μεγάλη αὐτὴ γιορτὴ σὲ σπῖτια συγγενικά καὶ φιλικά, καὶ τὴν ἄλλη μέρα, πού ἔπεφτε Κυριακὴ, ξεκουραζόμαστε ἀπὸ τὸ ξενόχτι τῆς προηγούμενης, δταν κατὰ τὸ μεσημέρι ὁ ἑλληνικὸς ραδιοφωνικὸς σταθμὸς, σὲ τόνο ἐντελῶς ἐξαιρετικὸ, ἀνήγγειλε μιὰ εἶδηση, ἑλληνικὰ καὶ Γαλλικὰ, πού μᾶς ἔκανε ὅλους νὰ καταλάβουμε πὼς ἡ μεγάλη ὥρα πλησιάζει, πὼς οἱ βάρβαροι εἶναι ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη, καὶ μὲ τὰ κοντάρια τους χτυποῦν τὶς πόρτες νὰ τὶς ἀνοίξουμε γιὰ νὰ περάσουν. Ἡ

ἀνακοίνωση αὐτὴ ἔλεγε πὼς στὰ Ἑλλήνικα σύνορα, Ἰταλοὶ ἀξιωματικοὶ ζήτησαν νὰ συναντήσουν Ἑλληνες ἀξιωματικούς γιὰ νὰ διακανονίσουν ἓνα συνοριακὸ ἐπεισόδιο, ἀπ' αὐτὰ πού προκαλοῦσαν ἐπίτηδες οἱ ἴδιοι, γιὰ νὰ μᾶς ἐκθέτουν ἔπειτα ἐμᾶς ὡς πρωταίτιους. Τὸ γεγονὸς πὼς ἡ ἀνακοίνωση αὐτὴ ἐξεπέμφθη καὶ γαλλικὰ καὶ πὼς ἐπανελήθη ὡς τὸ βράδυ, μᾶς ἔκανε ὅλους νὰ καταλάβουμε τὴν ἀπώτερη σημασία τοῦ πονηροῦ Ἰταλικοῦ διαβήματος. Φανερὸ πιά ἦταν πὼς οἱ Ἰταλοὶ ζητοῦσαν νὰ ξεγελάσουν τὶς Ἑλληνικὲς στρατιωτικὲς ἀρχές, γιὰ νὰ περάσουν οἱ λίγες ὥρες πού τοὺς χωρίζαν ἀπὸ τὴν ὥρα Χ πού θὰ ἐξορμοῦσαν κατὰ τῆς Πατρίδος μας. Μὰ οἱ ἑλληνικὲς ἀρχές, μὰ καὶ ὅλες οἱ ἑλληνικὲς ψυχές, ἀγρυπνοῦσαν ἀπὸ καιρὸ ἤδη. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη, κανεὶς δὲ βρέθηκε νὰ εἶναι «μωρὰ παρθένος». Ἐπτὰ ἑκατομμύρια ψυχές, πέσανε νὰ κοιμηθοῦνε τὸ βράδυ τῆς 27 Ὀκτωβρίου, μὲ τὴ βεβαιότητα πὼς ἡ μέρα αὐτὴ ἦταν ἡ τελευταία τῆς εἰρήνης, καὶ πὼς ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή, θ' ἀκουστεῖ ἡ φωνὴ τῆς ΠΑΤΡΙΔΑΣ, καλώντας σὲ πολεμικὸ συναγεμῶ τὰ παιδιά της. Οὐσιαστικά, κανεὶς δὲν κοιμήθηκε ἐκεῖνο τὸ βράδυ, πού μπορούμε νὰ τὸ χαρακτηρίσουμε ἐνύκτα πανεθνικῆς πολεμικῆς ἀσκήσεως». Κι' ἔτσι μονάχα ἔγινε κατορθωτὸ νὰ φανοῦμε ὑντάξιοι τῆς ἱστορίας μας...

ΑΝΤΡ. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗΣ

ΑΡΧΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ

